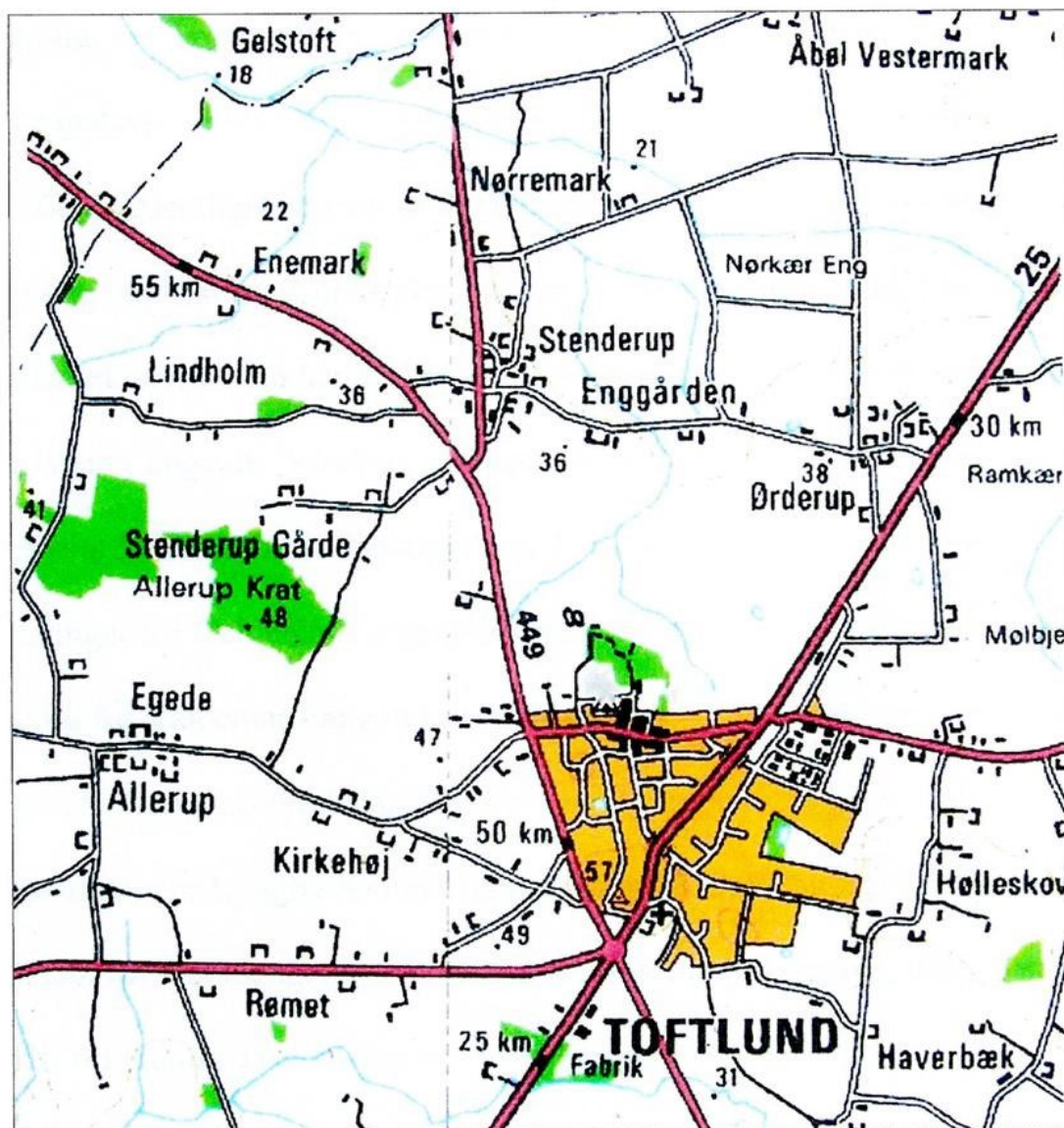

SLÆGTEN LANGVAD

fra Stenderup i Toftlund Sogn

1. udgave ved Tage Langvad, 1986.

2. reviderede og opdaterede udgave ved Hanne og Bjarne Langvad, 2009.

Indholdsfortegnelse

	Side
Forord	2
Indledning	3
Efterslægtstavle	5
Biografier, væsentligst skrevet af Tage Langvad	18
Ansøgning om Matthias' optagelse på Lyngby Seminarium, App. 1	29
Matthias' økonomi som lærer, App. 2	30
Nis Kristian Langvads "gladeste minder", App. 3	31
Om Laurits Jensen Smidts dagbog, App. 4	32
Anbefalinger for Valdemar Langvad, App. 5	33
Mindeord for Valdemar Langvad, App. 6	34
Om Lyngby Seminarium, Bilag 1	35
Dimittendliste for Lyngby Seminariums årgang 1833, Bilag 2	36
Reglement for Det Kongelige Skolelærerseminarium i Lyngbye, Bilag 3	37
Udskrift fra Family Tree Maker	38
Nyttige adresser på nettet	43

Forord til 1. udgave

Efter min faders død i 1942 arvede jeg en hel del slægtspapirer, blandt andet oldefaders stilebog og eksamensbevis fra seminariet, et stort antal breve og en del attester fra offentlige myndigheder.

Dette vakte min interesse for slægtens historie, og i årene derefter har jeg sporadisk og usystematisk indsamlet oplysninger om vor slægt.

Da jeg blev pensioneret, tog jeg mere systematisk fat på at udarbejde en slægtshistorie, og her foreligger det foreløbige resultat. Jeg håber at få mulighed for at lave en fortsættelse omhandlende min faders og min egen generation,

Risskov, 1986
Tage Langvad

Forord til 2. udgave

Da der jo er sket en del i slægten siden 1986, kunne det nu være på sin plads at viderføre slægtsbogen med en opdateret udgave, som hermed foreligger. Som det fremgår af efterslægtstavlen, har vi to undertegnede fælles aner fra Nis Kristian og Laura Kirstine Langvad og bagud, så vi har derfor fundet det naturligt, at det netop var os, der påtog os opgaven. Mange har bidraget med oplysninger, og dem skylder vi stor tak. En særlig tak til Grete (VI.7) og Bodil (VI.10) for grundig gennemlæsning og korrektur af manuskriptet samt til vore gode naboer, Asta og Ole, for professionel hjælp til færdiggørelse frem til det foreliggende resultat.

I forhold til første udgave er der sket følgende:

Efterslægtstavlen er blevet søgt ajourført på baggrund af de oplysninger, vi har kunnet få fat i.

Til den biografiske del er tilføjet afsnit vedrørende fjerde slægtled, som Tage har nedskrevet efter udgivelsen af første udgave. Desuden er der tilføjet oplysninger vedrørende Ejnar Langvad og Axel Langvad, som vi har fået opsporet. Endelig er visse dele i biografidelen af hensyn til overskueligheden flyttet til appendices.

Der er tilføjet en oversigt over familiemæssige sammenhænge. Slægtsforskningsprogrammet Family Tree Maker er anvendt til dette formål, og skulle nogen få lyst til at anskaffe dette program og arbejde videre med slægten i det, tilsender vi gerne datafilen.

Vi modtager meget gerne reaktioner på denne udgave i form af korrektioner, tilføjelser eller blot gode ideer, der kan danne grundlag for en eventuel senere tredje udgave.

Gistrup, 2009
Hanne og Bjarne Langvad

Indledning

Navnet Langvad, som betyder ”langt vadested”, vidner ligesom mange andre stednavne med endelse –vad om vadestedernes betydning for tidligere tiders samfærdsel. At et stednavn er blevet til et personnavn er meget almindeligt. En del kan henføres til de unge mænds soldatertid, hvor det ofte var nødvendigt at skelne mellem to eller flere med samme –sen-navn, og også i anden sammenhæng er en Hansen eller Jensen blevet karakteriseret ved bopæl eller fødested.

Efterhånden viste det sig upraktisk med fadernavnet som skiftende familienavn, således at Jens Hansens børn for eksempel hed Hans Jensen eller Maren Jensdatter, og i 1771 udstedte Struensee en forordning om, at der ved børns dåb skulle vælges faste, uforanderlige slægtsnavne. Bestemmelsen gjaldt kun for Slesvig, og på grund af Struensees fald i 1772 kom en tilsvarende bestemmelse for kongeriget først i 1828. Den blev på grund af sin uklare formulering årsag til det utal af –sen-navne, vi har nu som ”faste slægtsnavne”.

Vor slægt nedstammer fra Nis Jørgensen Langvad, der blev født i Stenderup i Toftlund sogn, Haderslev amt i 1776 som ældste søn af Jørgen Nissen. I Stenderup findes et engstykke kaldet Langvad (G. Helge Petersen: Toftlund Sogn, Fortid og Nutid. Danskerens Forlag, 1942, side 112), og sammenholdt med ovennævnte forordning af 1771 er oprindelsen til vort slægtsnavn så godt som sikker.

I Sønderjylland findes adskillige steder med navnet Langvad, og i et tilfælde er det med sikkerhed antaget som slægtsnavn. Det drejer sig om Langvadgården i Ødis, som har navn efter et vadested over Kongeåen. En del af slægten herfra har i sin tid fået navnet fortysket til Langwadt, og nogle har beholdt denne form, bl.a. urmager Marius Langwadt i Åbenrå (død 1940). En anden gren af slægten har omdannet navnet til Langvardt, bl.a. penselfabrikant Jes Langvardt, Århus (død 1946). En tredje gren af slægten har beholdt den oprindelige form, bl.a. sodavandsfabrikant Jørgen Langvad, Ribe (død 1902).

I det øvrige Danmark findes stednavnet Langvad en halv snes steder, og det nyeste eksempel på, at dette stednavn er blevet antaget som personnavn, er fra 1921, da en overlærer Petersens børn fik navnet, vistnok fordi deres moder stammede fra Langvad mølle ved Roskilde. Det drejer sig bl.a. om civilingeniør Kay Langvad, Reykjavik og kontorchef Helge Langvad, Københavns Magistrat . De er begge døde, henholdsvis 1982 og 1964.

En fjerde - og vistnok den talrigeste - slægt nedstammer fra proprietær Peter Christian Langvad, som overtog gården ”Høgholt” i Hørmested sogn, Hjørring amt, efter sin svigerfader, proprietær Fevejle. Han var født ca. 1790 og havde to sønner og en datter. Fra den ene søn nedstammer bl.a. brødrene Fritz Ditlev og Karl Langvad, der var sognefogeder i henholdsvis Dollerup og Rind, Viborg amt. Fra den anden søn nedstammer bl.a. skorstensfejemester Hermann Langvad i Silkeborg.

Overlæge Aksel Langvad , Fakse, hører også til denne slægt, men vistnok en kvindelinie. Det samme gælder formodentlig skoleinspektør Christian Langvad, København. Hvor proprietær Langvad har navnet fra, ved jeg ikke, men der er i Thy en landsby ved navn Langvad. Ifølge Trap Danmark blev Thisted bispegård solgt til Peter Langvad. I Sæby findes et "Lars Langvadsstræde", men lokalhistorikeren Ejner Jacobsen har ikke kunnet oplyse mig om oprindelsen til navnet. Derimod omtales i hans bog "En by ved havet" en vægter, Christian Petersen Langvad, som fratrådte i 1854 på grund af alder.

Foruden de Langvad'er, der med sikkerhed kan henføres til vor slægt, er jeg i Toftlund kirkebog stødt på en del flere. Svend Knudsen og Ellen Nisdatter i Stenderup havde en søn og to eller tre døtre med navne Langvad. Sønnen, Nis Svendsen Langvad, er født i 1775, året før tipoldefar, Nis Jørgensen Langvad, og han døde i 1835. Han var "Smaamand og Hjuler" og var gift med Ingeborg Martensdatter. De fik fem sønner, hvoraf to døde som små, og to døtre. Jeg har ikke fundet yderligere oplysninger om disse mennesker eller deres eventuelle efterkommere, hverken i Toftlund kirkebog eller i kirkebøgerne for de ti nærmeste omkringliggende sogne. Jeg går derfor ud fra, at denne slægt er uddød eller udvandret. Det er en nærliggende mulighed, at Ellen Nisdatter var søster til Jørgen Nissen, så altså Nis Jørgensen Langvad og Nis Svendsen Langvad var fætre.

Arne Langvad (V.11) har fortalt mig, at han engang havde besøg af en mand, som lavede bomærker eller våbenskjolde for folk. Vedkommende mente, at der i USA var et halvt hundrede familier med navnet Langvad. Dette lyder ikke usandsynligt, idet jeg fra nogle af de førnævnte slægters medlemmer har fået oplyst, at en del Langvad'er udvandrede i slutningen af 1800-tallet.

EFTERSLÆGTSTAVLE

for Nis Jørgensen Langvad fra Stenderup

Første slægtled (I)

- I.1** **Nis Jørgensen Langvad**, født 21/1 1776 i Stenderup, Toftlund sogn, som ældste søn af Jørgen Nissen og Ane Marie Michelsdatter. Ingen af hans fire søskende bar navnet Langvad. Han var husmand og daglejer i Agerskov og døde i Gøtterup 23/9 1861. Gift med:
- I.1.2** Maren Matthiasdatter Nansen, døbt 8/6 1778 i Lund, Tiislund sogn. Død 3/11 1845 i Gøtterup, Tiislund sogn.

Andet slægtled (II)

- II.1** **Ane Langvad**, født 26/5 1805 i Gestrup, Agerskov sogn. Død 2/8 1827.
- II.2** **Jørgen Nissen Langvad**, født 22/5 1807 i Gestrup. Han var husmand og daglejer. To børn kendes. Gift 12/5 1846 i Arrild med:
- II.2.1** Kirsten Andersen, født 15/6 1816 i Roost, Arrild sogn.
- II.3** **Matthias Langvad**, født 27/11 1809 i Gestrup, død 14/3 1848 i Kamptrup, Hygum sogn. Lærer i Stenderup 1829, Lyngbye Seminarium 1831- 1832, distriktsskolelærer i Tiislund 1841, skolelærer i Kamptrup i Hygum sogn 1846. Gift 4/11 1841 med:
- II.3.1** Ise Raben, født 4/1 1804 i Stenderup. Død 30/3 1849 i Harreby, Hygum sogn. 2 børn.
- II.4** **Anna Marie Langvad**, født 12/2 1812 i Agerskov. Død 16/1 1884.
- II.5** **Maria Elisabeth Langvad**, født 10/5 1814 i Agerskov. Gift 27/7 1843 i Bevtøft med:
- II.5.1** Hans Jørgen Pedersen Brink, født ca. 1820. Ugift.
- II.6** **Mette Marie Langvad**, født 8/9 1817 i Nustrup sogn. Død 12/9 1850. Gift 8/12 1843 i Arrild med:
- II.6.1** Peder Christian Hansen, født i 1812. Avlskarl i Arrild.
- II.7** **Walborg Langvad**, født 4/9 1820 i Branderup sogn. Gift 23/3 1849 i Arrild med:
- II.7.1** Hans Holm, 60 år. Avlskarl i Galsted, Bevtøft sogn. Død ?
- Gift anden gang 29/4 1857 i Toftlund sogn med:
- II.7.2** Benned Bennedsen, født i Aabøl, Aal sogn 4/5 1801. Snedker og enkemand på Pughøj. Død ?

Tredje slægtled (III)

Jørgen Nissen Langvads (II.2) børn

III.1 Morten Matthiesen Langvad, født 6/3 1851 i Arrild.

III.2 Marie Christiane Langvad, født 12/9 1854 i Rurup.

Matthias Langvads (II.3) børn

III.3 Nis Kristian Langvad, født 13/9 1843 i Tiislund, død 16/6 1912 i Silkeborg, begravet i Esbjerg. Ansat ved privatskole i Esbjerg 1873, førstelærer ved den nyoprettede offentlige skole 1877, overlærer, skoleinspektør ved Esbjerg kommunale skolevæsen, til han af helbredsgrunde tog sin afsked og flyttede til Silkeborg i 1906. Gift 25/5 1874 i Kalvslund med

III.3.1 Laura Kirstine Schmidt, født 6/4 1845 i Østerlindet, død 29/4 1887 i Esbjerg. 8 børn.

Gift anden gang 1893 med:

III.3.2 Arentsine Petersen, født 9/2 1845 i Aalborg, død 18/2 1904 i Esbjerg.

III.4 Carl Martin Langvad, født 2/7 1847 i Hygum, død 15/4 1890 i Chicago.

Fjerde slægtled (IV)

Nis Kristian Langvads (III.3) børn

IV.1 Valdemar Langvad, født 5/6 1875 i Esbjerg, død 26/12 1942 samme sted. Lærer, viceskoleinspektør, overlærer (skoleinspektør) i Esbjerg. Gift 21/7 1905 i Svendborg med:

IV.1.1 Emilie Ring Andersen, født 9/7 1882 i Svendborg, død 3/9 1913 i Esbjerg. 3 børn.

Gift anden gang 14/10 1922 på Frederiksberg med:

IV.1.2 Rasmine Eriksen, født 30/7 1889 i Gelsted, død 3/3 1975 i Hvidovre. 1 barn.

IV.2 Isa Marie Langvad, født 21/8 1877 i Esbjerg, død 29/10 1955 i Esbjerg.
Gift 10/11 1902 med:

IV.2.1 Rasmus Enkegaard (f. Petersen), født 9/6 1867 i Odder, død 7/11 1940 i Esbjerg.
Navneforandring 22/5 1905. Lærer i Esbjerg. 6 børn.

IV.3 Ejnar Matthias Langvad, født 17/1 1880 i Esbjerg. Død 1940 ved torpedering i Oslo Fjord.
Hovmester i D.F.D.S. Gift 8/11 1909 med:

IV.3.1 Anna Thora Andrea Posborg Christensen, født 3/8 1889, død ? Ægteskabet opløst i 1927.
2 børn.

IV.4 Marie Kirstine Langvad, født 10/11 1881 i Esbjerg, død 17/6 1963 samme sted.
Børnehavepædagog og -leder i Esbjerg. Ugift.

- IV.5** **Axel Laurids Schmidt Langvad**, født 30/7 1883 i Esbjerg, død 18/3 1948 i Aalborg. Direktør i Aalborg Foderstof-Import. Gift 18/4 1908 i Stavanger med:
- IV.5.1 Sigrid Hoff-Svendsen, født 22/6 1887 i Porsgrund, Norge. Død 14/9 1973 i København. 3 børn.
- IV.6** **Karl Kristian Langvad**, født 27/9 1885 i Esbjerg, død 5/4 1956 samme sted. Malermester i Esbjerg. Agent for Cunard White Star. Gift 16/6 1914 i Bern, Schweiz med:
- IV.6.1 Maren Kirstine Frandsen, født 4/9 1884 i Smejrup ved Assens, død 2/12 1964. 3 børn.
- IV.7** **Helge Langvad**, født 14/2 1887 i Esbjerg, død ?. Gartner i Stegsted ved Odense. Gift 31/1 1923 med:
- IV.7.1 Petra Oline Mathilde Henriksen, født 25/9 1881. Død ?. Ingen fælles børn. (En datter i hendes første ægteskab).
- IV.8** **Aage Langvad**, født 14/2 1887 i Esbjerg, død 22/7 1955 i Rødekro. Maler i Rødekro. Ugift.

Femte slægtled (V)

Valdemar Langvads (IV.1) børn

- V.1** **Tage Langvad**, født 29/4 1908 i Esbjerg, død 14/11 1993 i Risskov. Lektor i kemi ved Århus Universitet. RD. Gift 15/1 1933 med:
- V.1.1 Else Margrethe Hemmingsen, født 13/11 1910 i København, død 9/3 1998 i Gistrup. 2 børn.
- V.2** **Vibeke Langvad**, født 27/1 1911 i Esbjerg, død 30/7 1996 i Århus. Cand.mag., lærer ved Taleinstituttet i Århus. Gift 9/7 1938 i Esbjerg med:
- V.2.1 Victor Valdemar Landau Bloch, født 14/1 1912 i København, død 17/4 1979 i Århus. Cand.mag., lærer ved taleinstituttet i Århus
- V.3** **Jørgen Ring Langvad**, født 9/7 1913 i Esbjerg, død 8/5 1994 i København. Overlærer ved Frederiksberg Skolevæsen. Gift 27/5 1939 i Lystrup med:
- V.3.1 Aagot Blicher, født 10/5 1915 i København, død 5/9 2006 i København. Overlærer ved Frederiksberg Skolevæsen. 3 børn.
- V.4** **Elise Langvad**, født 10/9 1924 i Esbjerg. Børnebibliotekar i Næstved. Ugift.

Isa Marie Enkegaards (f. Langvad, IV.2) børn

- V.5** **Thorkild Enkegaard**, født 19/9 1903 i Esbjerg, død 6/1 1970 samme sted. Kontorchef i D.F.D.S.'s Esbjerg-afdeling. Gift 26/10 1928 i Esbjerg med:
- V.5.1 Valborg Steinmüller, født 3/9 1905 i Esbjerg, død 16/9 1992 samme sted. 2 børn.
- V.6** **Arne Enkegaard**, født 5/12 1904 i Esbjerg, død 12/3 1987. Apoteker. Gift 1/5 1932 i Kalundborg med:
- V.6.1 Agnes Christine Nielsen, født 21/1 1906 i Esbjerg, død 13/8 1968 i Holte. 3 børn.

- V.7** **Laura Enkegaard**, født 27/6 1907, død 26/1.1975. Lærer i Esbjerg, overlærer i København. Gift 28/12 1937 i Esbjerg med:
- V.7.1** Johannes Nicolaus Balmer (født Sørensen). Født 26/8 1912 i Graasten, død 3/6 2008. Ansat i Post- og Telegrafvæsenet. 3 børn.
- V.8** **Frede Enkegaard**, født 12/4 1911 i Esbjerg, død 21/12 1977. Lærer ved Ribe Statsseminarium og senere Jonstrup Seminarium i Lyngby. Gift 3/1 1936 med:
- V.8.1** Ingeborg Marie Elisabeth Arentoft, født 10/1 1915 i Skanderborg, død 19/12 2001. 3 børn.
- V.9** **Rigmor Enkegaard**, født 10/12 1912 i Esbjerg, død den 4. februar 1992 i Blåvand. Postassistent i Esbjerg. Gift 31/12 1939 med:
- V.9.1** Svend Uhd Jepsen, født 19/3 1914 i Krarup, Tistrup sogn, død 20/10 1974. Radiotelegrafist i Blåvand 1938-40, Skagen 1940-45 og igen Blåvand. Telegrafbestyrer samme sted fra 1964. RD 1973. 5 børn.
- V.10** **Aasta Enkegaard**, født 9/10 1915 i Esbjerg, død 20/6 1998 i Ballerup. Fotograf. Gift 21/3 1951 med:
- V.10.1** Gunnar Buus Jensen, født 24/7 1921. Død 13/2 2002 i Ballerup. Disponent. 2 børn.

Ejnar Matthias Langvads (IV.3) børn

- V.11** **Arne Langvad**, født 30/9 1908 i København, død 5/11 1979 i Baldwin, Long Island, USA. Landmand i Danmark og senere i Canada fra 1929. Værktøjsmager i Brooklyn, USA. Gift 5/7 1940 i Brooklyn med:
- V.11.1** Edith Olsen, født 9/6 1906, død februar 1970. 3 børn.
- V.12** **Elisabeth Langvad**, født 22/10 1910 i Esbjerg. Lærereksamen. Drev forretning i Odense sammen med sin mor. Ugift.

Axel Langvads (IV.5) børn

- V.13** **Helga Langvad**, født 27/2 1909 i Hasseris, Aalborg. Gift 1/4 1931 med:
- V.13.1** Knud Vermehren, født 19/12 1890 i ?. Reklamekonsulent. 2 børn
- V.14** **Gudrun Langvad**, født 11/10 1911 i Hasseris, død 16/2 1971 i København. Korrespondent i Flyvevåbnet.
- V.15** **Henning Langvad**, født 22/11 1913 i Hasseris, død ?. Regnskabsfører hos Fog og Mørup. Gift ? med ? Børn?

Karl Kristian Langvads (IV.6) børn

- V.16** **Ragnhild Kathrine Langvad**, født 26/3 1915 i Bern, død 3/4 1953 i Esbjerg.
- V.17** **Tove Marie Langvad**, født 13/3 1916 i Bern. Gift 8/9 1942 i København med:
- V.17.1** Palle Josef Christensen, født 7/7 1915 på Frederiksberg. Overassistent. 2 børn.
- V.18** **Aase Langvad**, født 24/12 1927 i Esbjerg. Bankassistent. Gift 7/4 1955 i Esbjerg med:
- V.18.1** Bent Lindestrøm, født 6/2 1930 i København. Død 19/4 1995. Bankrevisor. 1 barn.

Sjette slægtled (VI)

Tage Langvads (V.1) børn

- VI.1 Bente Langvad**, født 5/12 1933 i Århus. Lektor (nu pensioneret) ved Middelfart Gymnasium. Gift 7/7 1965 med:
- VI.1.1 Jens Voigt, født 16/11 1930 i København, død 28/1 1996 i Middelfart. Lektor ved Middelfart Gymnasium.
- VI.2 Bjarne Langvad**, født 17/7 1936 i Århus. Lektor ved Aalborg Universitet. Pensioneret 2004. Gift 20/8 1966 i Esbjerg med:
- VI.2.1 Hanne Enkegaard, født 23/3 1939 i Esbjerg. Musikpædagog og lærer ved Nordjysk Musikkonservatorium og Aalborg Musikskole. 3 børn

Jørgen Ring Langvads (V.3) børn

- VI.3 Birgit Langvad**, født 22/3 1941. død 4/10 1985. Gift oktober 1968 i Mariager med Finn Ahlstrand, født 7/4 1929 på Bornholm. Kunsthandler. 1 barn.
- VI.4 Peter Langvad**, født 2/7 1943 i København. Speditør. Gift 3/9 1966 med:
- VI.4.1 Anne Margrethe Hansen, født 9/5 1945 i Ringsted. Bogholder. 3 børn.
- VI.5 Jens Ring Langvad**, født 27/2 1945 i København. Ingeniør; selvstændig virksomhed. Samlever med:
- VI.5.1 Jette Torp (f. Schnipper), født 13/4 1948 i København. Uddannet teknisk tegner.

Thorkild Enkegaards (V.5) børn

- VI.6 Hanne Enkegaard**, født 23/3 1939 i Esbjerg. Musikpædagog og lærer ved Nordjysk Musikkonservatorium og Aalborg Musikskole. Gift 20/8 1966 med:
- VI.6.1 Bjarne Langvad (Samme som VI.2). 3 børn.
- VI.7 Grete Enkegaard**, født 17/10 1941 i Esbjerg. Lærer i Skanderborg. Gift 25/4 1964 med:
- VI.7.1 Jens Peter Petersen, født 30/1 1940, død 21/5 1995. Lærer og skolekonsulent i Skanderborg. 3 børn.

Arne Enkegaards (V.6) børn

- VI.8 Ole Enkegaard**, født 30/1 1934 i Kalundborg. Gift med:
- VI.8.1 Ulla Smith Hansen, født ? 1 barn.
- Gift anden gang 27/12 1967 med:
- VI.8.2 Käte Magna Kristensen, født 20/7 1942. 2 børn.
- VI.9 Torben Enkegaard**, født 11/5 1936 i Kalundborg, død 8/5 2006 i Hillerød. Ugift.

VI.10 **Bodil Enkegaard**, født 7/11 1947 i Kalundborg. 4-sproget korrespondent i 1968. Gift 7/8 1967 i Casablanca, Marokko, med:

VI.10.1 Abdelhaq Benjelloun, født 1/5 1937 i Fes, Marokko. Handelsmand 1986 – 1999. Sammen med hustru (VI.10) indehaver af konfektionsfirma i Tanger. 2 børn.

Laura Balmers (f. Enkegaard, V.7) børn

VI.11 **Finn Balmer**, født 8/10 1938, død 2000.

VI.12 **Eva Balmer**, født 17/8 1941. Lærer. Gift 17/2 1962 med:

VI.12.1 Christian Thorup Christensen. Død juli 1981. 1 barn.

Gift anden gang 15/4 1987 med:

VI.12.2 Leif Badino, født 6/3 1953.

VI.13 **Per Balmer**, født 3/7 1946. Gift 14/7 1966 med:

VI.13.1 Lone Kaster, født 16/2 1943, død 30/9 1989. 3 børn.

Frede Enkegaards (V.8) børn

VI.14 **Nils Peter Enkegaard**, født 8/6 1942 i Ribe. Lærer og skoleleder i Næstved. Gift 31/7 1965 med:

VI.14.1 Kirsten Jensen, født 27/3 1947 i Skovshoved. Lærer i Næstved. 3 børn.

VI.15 **Margrethe Enkegaard (Susse)**, født 18/1 1947 i Ribe. Pædagog 1969 og blomsterbinder 2000. Gift den 13/10 1968 i Kgs. Lyngby med:

VI.15.1 Kai Andersen, født 18/5 1943 i Aabybro. Socialrådgiver 1972.

VI.16 **Erik Enkegaard**, født 18/4 1949 i Jonstrup, Sjælland. Uddannet akademiingeniør 1976. Gift 9/10 1971 i på Kgs Lyngby Rådhus med:

VI.16.1 Britta Storm Rasmussen, født 27/7 1950 i Kgs Lyngby. Uddannet indretningsarkitekt i 1972. 1 barn.

Rigmor Jepsens (f. Enkegaard, V.9) børn

VI.17 **Palle Uhd Jepsen**, født 24. april 1941 i Skagen. Vildtbiolog. Indtil 2003 leder af Vildtforvaltningens Reservatstation under Skov- og Naturstyrelsen. Gift 7/7 1962 med:

VI.17.1 Helle Baden. 1 barn. Ægteskabet opløst i 1966.

Gift anden gang den 12/10 1968 med:

VI.17.2 Ingeborg Merete Siegumfeld Thaarup, født 31/12 1934 i Vejers. Ægteskabet opløst i 1999. 1 barn.

Gift tredje gang den 8/11 2002 med:

VI.17.3 Rosemary Anne Mason, født 30/10 1943 i Leeds, UK. Narkoseoverlæge.

VI.18 **Jens Jørgen Uhd Jepsen**, født den 21. oktober 1942 i Esbjerg. Økonomikonsulent i Faaborg-Midtfyn Kommune. Gift 6. august 1966 i Ribe med:

VI.18.1 Ruth Nielsen født 12. januar 1947 i Ribe. 2 børn.

VI.19 **Henrik Uhd Jepsen**, født 13/3 1946 i Blåvand. Pensioneret som skoleleder 31/12 2006. Gift 19/8 1967 med:

VI.19.1 Gerda Christiansen, født 19/10 1945 i Ribe. Lærer. 3 børn.

Ægteskabet opløst 1982. Gift anden gang 23/6 1983 med:

VI.19.2 Birgit Jensen Michelsen (f. Bæk) i Gaarslund. Lærer og organist. 1 barn.

VI.20 **Asger Uhd Jepsen**, født 7/7 1951 i Blåvand, død 15/8 2008 i København. Samlevet 1974 – 1986 med:

VI.20.1 Maja Føgh. 1 barn.

Gift 1990 – 1993 med:

VI.20.2 Marianne Eilenberger. 1 barn

Gift 28/10 1998 med:

VI.20.3 Mette Grønlykke, født 16/4 1960.

VI.21 **Isa Uhd Jepsen**, født 9/3 1953 i Blåvand. Bibliotekar ved Aalborg Bibliotekerne. Samlevet med:

VI.21.1 Jens Mark, født 7/5 1951 i Nibe, død 14.1 2006. 1 barn.

Aasta Buus Jensens (f. Enkegaard, V.10) børn

VI.22 **Lars Buus Jensen**, født 6/8 1954. Ingeniør. Gift 22/8 1981 med

Jannie Sauer, født 9/11 1952. 3 børn. Ægteskabet opløst 1989.

VI.23 **Stig Buus Jensen**, født 15/5 1956, død 13/8 1980.

Helga Vermehrens (f. Langvad, V.13) børn

V.24 **Kaj Vermehren**, født 13/7 1936.

V.25 **Axel Vermehren**.

Aase Lindestrøms (f. Langvad, V.18) barn

V.26 **Torsten Lindestrøm**, født 31/10 1964. Gift 15/3 1996 med:

V.26.1 Lone Heiring.

Syvende slægtled (VII)

Bjarne og Hanne Langvads (VI.2 og VI.6) børn

- VII.1** **Mette Langvad**, født 25/7 1967 i Gl. Ølstykke. Sygeplejerske. Ugift.
- VII.2** **Lotte Langvad**, født 25/1 1970 i Gistrup. Bygningsingeniør. Samlevet med:
- VII.2.1 Claus Hedegaard Andersen, født 17/6 1970 i Hjerting. Eksportingeniør. Ægteskab indgået 23/8 2008. 2 børn.
- VII.3** **Jeppe Langvad**, født 24/10 1972, død 19/11 1975.

Birgit Langvads (VI.3) barn

- VII.4** **Lyd Ahlstrand**, født 8/6 1969 i Rebild. (navngivet Anna Christine Ahlstrand; navneændring ca. 1992). Uddannet dameskrædder. Gift 1998 med:
- VII.4.1 Derek Richard Herbert Todd, født 13/5 1965 i Sydafrika. Uddannet tilskærer. 2 børn.

Peter Langvads (VI.4) børn

- VII.5** **Jørgen Ring Langvad**, født 13/3 1967 i København. Lærer. Gift 9/9 2000 med:
- VII.5.1 Pia Byrval, født 12/10 1972. Cand.merc.jur. 3 børn.
- VII.6** **Eva Langvad**, født 8/7 1969 i København. Chefsekretær i Novozymes. Gift 10/12 1994 med:
- VII.6.1 Mika Mesits (nu Langvad), født 5/7 1965. Udviklingschef i Nykredit. 2 børn.
- VII.7** **Anne Marie Langvad**, født 15/4 1981. Marketingassistent. Gift 7/7 2007 med:
- VII.7.1 Casper Lawaetz, 26/7 1980. Konsulent i Nykredit.

Hanne Langvads (f. Enkegaard, VI.6) børn

(se VII.1, VII.2 og VII.3)

Grete Enkegaard Petersens (VI.7) børn

- VII.8** **Kim Petersen**, født 20/11 1967 i Skanderborg. Død 3/10 1969.
- VII.9** **Dorte Petersen**, født 9/3 1970 i Skanderborg. Cand.scient. Marketingdirektør. Gift 8/5 2004 med:
- VII.9.1 Steen Hager Nielsen, født 30/6 1969. Cand.oecon. Økonomichef. 2 børn.
- VII.10** **Michael Petersen**, født 6/6 1971 i Skanderborg. Markedsøkonom. Filialleder i Alm. Brand. Samlevet 2002 - 2008 med:
- VII.10.1 Frederikke Hecht-Nielsen, født 11/4 1974. Børnehavepædagog. 2 børn.

Ole Enkegaards (VI.8) børn

- VII.11** **Annie Enkegaard**, født 22/6 1958 i København. Biolog.
- VII.12** **Frank Torben Enkegaard**, født 18/11 1961. Gift 1984 med:
- VII.12.1 Cornelia ?. Ægteskabet opløst i 1994. 2 børn.
- Gift anden gang med:
- VII.12.2 Sandra Nicole Bosshard, født 25/7 1974. 1 barn
- VII.13** **Grete Knecht Enkegaard**, født 18/12 1968, gift med
- VII.13.1 Stefan Michael Knecht, født 24.9 1964. 2 børn

Bodil Benjellouns (f. Enkegaard, VI.10) børn

- VII.14** **Nabil Benjelloun**, født 3/9 1970 i København. Eksportingeniør. Samlever med:
- VII.14.1 Charlotte Birgitte Wessman, født 19/6 1967. Sales Manager. 2 børn.
- VII.15** **Samir Benjelloun**, født 15/10 1974 i København. Civilingeniør fra Lille i Frankrig. Seminarieuddannet på Frederiksberg Seminarium og lærer fra 2006.

Eva Balmers (VI.12) barn

- VII.16** **Anne Balmer**, født 26.7.1962.

Per Balmers (VI.13) børn

- VII.17** **Ulla Balmer**, født 2/10 1967. 2 børn.
- VII.18** **Michael Balmer**, født 7/1 1971. 2 børn
- VII.19** **Helle Balmer**, født 3/1 1972. Gift 5/6 1993 med:
- VII.19.1 Christian Johannessen. 2 børn.

Nils Peter Enkegaards (VI.14) Børn

- VII.20** **Sanne Enkegaard**, født 24.7.1966 i København. Civilingeniør. Gift 17/7 1993 med:
- VII?.1 Henrik Skovhave. Major. 2 børn.
- VII. 21** **Rasmus Enkegaard**, født 2.2.1971 i Næstved. Lærer. Gift 15/5 1999 med:
- VII.21.1 Henriette Lendler Olesen. Lærer. Ægteskabet opløst i 2002. 2 børn.
- Gift anden gang med:
- VII.21.2 Mette Marie Kristensen. Lærer. 1 barn.
- VII. 22** **Jonas Enkegaard**, født 7.2.1976 i Næstved.

Erik Enkegaards (VI.16) barn

- VII. 23** **Stinne Storm Enkegaard**, født 22.1.1975 i Gentofte. Kosmetolog. Gift 31.7 2004 med:
 VII.23.1 Klaus Mikkelsen, født 19/8 1974. Kok og Tjener. 2 børn.

Palle Uhd Jepsens (VI.17) børn

- VII.24** **Lene Baden**, født 28. august 1963 i Silkeborg. Ugift.
VII.25 **Ida Thaarup Uhd Jepsen**, født 31/3 1971 i Århus. Fysioterapeut i Varde. Gift 1997 med:
 VII.25.1 Eduardo Salazar, født 20/8 1971 i Ecuador. Separeret 2007. 2 børn

Jens Jørgen Uhd Jepsens (VI.18) børn

- VII.26** **Peter Uhd Jepsen**, født 31. marts 1969 i Ribe. Fysiker. Professor ved Danmarks Tekniske Universitet. Gift 24. august 1996 med:
 VII.26.1 Ditte Louise Weldingh født 11/9 1970. Biolog. Udstillingsleder på Danmarks Akvarium. 3 børn.
VII.27 **Rikke Uhd Jepsen**, født 4/5 1972 i Ribe. Pædagog. Gift 19. juni 1999 med:
 VII.27.1 Kenn Svane Eriksen, født den 16/9 1969. Ægteskabet opløst 23. september 2002. 2 børn.
 Fra 1/6 2007 samlevende med:
 VII.27.2 Brian Agermose Hansen født den 8/1 1967. Assurandør.

Henrik Uhd Jepsens (VI.19) børn

- VII.28** **Gitte Uhd Jepsen**, født 21/11 1970 i Gram. Dyrlæge i Haderslev. Gift i 2003 med:
 VII.28.1 Thomas Søgaard Sørensen. 2 børn.
VII.29 **Jane Uhd Jepsen**, født 13/1 1973 i Gram. Biolog og forsker i Tromsø. Gift i 2006 med:
 VII.29.1 Jon Aars, født i Norge. (Danske aner, efternavnet stammer fra Aars i Himmerland). 1 barn.
VII. 30 **Jakob Uhd Jepsen**, født 16/5 1978 i Haderslev. EDB-konsulent i Vanløse. Ugift.
VII.31 **Sidsel Uhd Jepsen**, født 11/3 1984 i Haderslev. Studerende. Ugift.

Asger Uhd Jepsens (VI.20) børn

- VII. 32** **Kasper Uhd Jepsen**, født 21/8 1978.
VII. 33 **Andreas Eilenberger**, født 22/2 1992.

Isa Marie Uhd Jepsens (VI.21) barn

- VII.34** **Stine Mark**, født 19/7 1980 i Aalborg.

Lars Buus Jensens (VI.22) børn

- VII.35 **Emil Buus Jensen**, født 22/10 1982.
 VII.36 **Amalie Buus Jensen**, født 6/10 1984.
 VII.37 **Frederik Buus Jensen**, født 19/10 1986.

Torsten Lindestrøms (VI.26) børn

- VII.38 **Amalie Lindestrøm**, født 28/6 1994.
 VII.39 **Avianya Lindestrøm**, født 23/8 1996.

Ottende slægtled (VIII)

Lotte Langvads (VII.2) børn

- VIII.1 **William Hedegaard Langvad**, født 25/8 2000 i Jersie.
 VIII.2 **Tanja Hedegaard Langvad**, født 12/6 2004 i Jersie.

Lyd Ahlstrands (VII.4) børn

- VIII.3 **Katja Ahlstrand Todd**, født 14/10 2001 i Havnelev sogn på Stevns.
 VIII.4 **Amanda Todd Ahlstrand**, født 18/11 2005 i Havnelev sogn på Stevns.

Jørgen Ring Langvads (VII.5) børn

- VIII.5 **Julie Ring Langvad**, født 3/1 2004 i København
 VIII.6 **Emilie Ring Langvad**, født 19/10 2005 i København
 VIII.7 **Jacob Ring Langvad**, født 2/4 2012

Eva Langvads (VII.6) børn

- VIII.8 **Ida Langvad**, født 6/6 2001 i Luxemburg.
 VIII.9 **Emma Langvad**, født 19/11 2002 i Luxemburg.

Anne Marie Langvads (VII.7) barn

- VIII.10 **Noah Lawaetz**, født 26/8 2008.

Dorte Petersens (VII.9) børn

- VIII.11 **Caroline Hager Petersen**, født 17/6 1998.
 VIII.12 **Andreas Hager Petersen**, født 4/4 2002.

Michael Petersens (VII.10) børn

VIII.13 **Ida Hecht-Nielsen**, født 28/9 2001 i København.

VIII.14 **Maya Hecht-Nielsen**, født 1/9 2003 i København.

Frank Enkegaards (VII.12) børn

VIII.15 **Tobias Peter Enkegaard**, født 5/5 1985 i Schweiz.

VIII.16 **Alina Martha Enkegaard**, født 14/11 1987 i Schweiz.

VIII.17 **Mona Alina Enkegaard**, født 17.11.2008 i Schweiz.

Grete Enkegaards (VII.13) børn

VIII.18 **Jan Josef Knecht**, født 19/2 1999 i Schweiz.

VIII.19 **Tim Urs Knecht**, født 28/10 2002 i Schweiz.

Nabil Benjellouns (VII.14) børn

VIII.20 **Adam Aksel Benjelloun Wessman**, født 14/3 1998 i Helsingborg.

VIII.21 **Gabriel Anders Benjelloun Wessman**, født 14/2 2001 i Stockholm.

Ulla Åkerstrøms (f. Balmer, VII.17) børn

VIII.22 **Simon Balmer Åkerstrøm**, født 13/3 1997.

VIII.23 **Pernille Balmer Åkerstrøm**, født 7/12 1999.

Michael Balmers (VII.18) børn

VIII.24 **Celine Balmer**, født 14/12 1998.

VIII.25 **Jakob Balmer**, født 15/6 2000.

Helle Johannessens (f. Balmer, VII.19) børn

VIII.26 **Kathrine Balmer Johannessen**, født 21/6 1995.

VIII.27 **Frederik Balmer Johannessen**, født 12/5 1997.

Sanne Enkegaards (VII.20) børn

VIII.28 **Laura Enkegaard Skovhave**, født 29/4 1993 i København.

VIII.29 **Emma Skovhave Enkegaard**, født 4/3 1997 i Ringsted.

Rasmus Enkegaards (VII.21) børn

VIII.30 **Oskar Lendler Enkegaard**, født 27/10 1997 i Haslev.

VIII.31 **Gustav Lendler Enkegaard**, født 3/1 2000 i Vinde Helsing.

VIII.32 **Alfred Enkegaard**, født 11/2 2005 i Gørlev.

Stinne Storm Enkegaards (VII.23) børn

VIII.33 **Mads Storm-Mikkelsen**, født 12/1 2006.

VIII.34 **Nanna Marie Storm-Mikkelsen**, født 16/6 2008.

Ida Thaarup Uhd Jepsens (VII.25) børn

VIII.35 **Bjørk Salazar Uhd Jepsen**, født 14/9 2000 i Esbjerg.

VIII.36 **Siv Salazar Uhd Jepsen**, født 13/10 2005 i Esbjerg.

Peter Uhd Jepsens (VII.26) børn.

VIII.37 **Nanna Eline Uhd Weldingh**, født 12/7 1996 i Faaborg.

VIII.38 **Freja Leonora Uhd Weldingh**, født 31/3 1999 i Freiburg am Breisgau, Tyskland.

VIII.39 **Sigurd Nikolaj Uhd Weldingh**, født 27/12 2006 i København.

Rikke Uhd Jepsens (VII.27) børn.

VIII.40 **Emma Svane Uhd Jepsen**, født 17/11 1998 i Odense.

VIII.41 **Janus Svane Uhd Jepsen**, født 28/12 2001 i Odense.

Gitte Uhd Jepsens (VII.28) børn.

VIII.42 **Signe Søgaard Sørensen**, født 9/10 2002 i London.

VIII.43 **Magnus Uhd Sørensen**, født 12/12 2004 i Haderslev.

Jane Uhd Jepsens (VII.29) barn.

VIII.44 **Ingeborg Aars**, født 1/10 2005 i Tromsø.

BIOGRAFIER

Første slægtled

Tipoldefader, *Nis Jørgensen Langvad* (I.1), blev født i Stenderup i Toftlund sogn 21/1 1776 som ældste søn af *Jørgen Nissen* og *Maren Michelsdatter*. De er begge født omkring 1750 og blev gift 20/10 1775 i Toftlund.

I overensstemmelse med almindelig navneskik opkaldtes ældste søn efter sin farfader og næstældste søn efter sin morfader. Derfor blev Jørgens og Anes næste søn døbt *Michel Jørgensen*, men han fik ikke navnet Langvad i kirkebogen. Det samme gælder de tre følgende børn, der var piger. Den sidste af disse fødtes i 1788, og en måned senere døde *Jørgen Nissen*. I 1805 er Michel i kirkebogen opført med navnet *Michel Jørgensen Langvad* som fadder til sin broderdatter, Ane. Hans senere skæbne har jeg ikke kunnet finde nogen oplysninger om, ligesom jeg heller ikke har fundet efterkommere efter ham.

Nis Jørgensen Langvad blev gift med *Maren Mathiasdatter Nansen* (I.1.2), men hvor og hvornår har jeg ikke fundet. Maren blev døbt 8/6 1778 i Tiislund; hendes forældre var *Matthias Nicolaisen* og *Anna Mathieses Datter* af Lund, Tiislund sogn. Fra 1805 til 1814 boede Nis og Maren i Geestrup, Agerskov sogn, hvor de i kirkebogen er opført som "Husfolk" eller "Kodnere" (Boelsmandsfolk). I denne periode blev deres første fem børn født (II.1 – II.5). Det er sandsynligt, at Nis og Maren har været flittige og sparsommelige, for i 1814 flyttede de til Beck i Nustrup sogn, hvor Nis købte en halv gård, og her fik de en datter (II.6). Deres gårdmandstid varede imidlertid kun kort; Nis gik fallit i 1817, og de flyttede til Rurup i Branderup sogn, hvor de ernærede sig som "Hyrefolk". Deres yngste datter (II.7) er født her. I 1826 træffes de tilbage i Agerskov sogn, denne gang i Rangstrup by, hvor Nis ved sønnen Matthias's konfirmation er opført som "Huslejer". Han har nu i resten af sit liv været daglejer rundt om på gårdene. I 1834 rejste han og Maren til Hjartbroe i Bevtoft sogn, og her boede de og var "Inderste og Daglejer", da datteren Mette Marie (II.6) blev konfirmeret i 1835. (En "Inderste" er en mand, der har lejet et hus uden jordtilliggende). Imidlertid er Nis i folketællingslisten for Nørre Rangstrup Herred i 1835 opført som tyende hos en gårdmand i Gestrup, Agerskov sogn. Senere flyttede de til Tiislund, hvor Maren døde 3/11 1845 og Nis 23/9 1861. Ifølge kirkebogen var han "Arbejdsmand" og blev understøttet af Agerskov sogn, men opholdt sig hos svigersønnen, inderste Hans Jørgen Brinck i Gøttrup. Nis blev 86 år gammel.

Andet slægtled

Nis og Maren Langvads børn

Ane Langvad (II.1) er født 22/5 1805 og hjemmedøbt 26/5 i Gestrup. I 1827 fødte hun den 24/7 i Rangstrup tvillingerne *Mette Christine Brodersen* og *Bodel Maria Brodersen*, "Døtre af *Anna Langvad*, ugift, og udlagte Barnefader Broder Brodersen i Leutved, Nr. Lygum Sogn". Efter fortegnelsen over fadderne er i kirkebogen tilføjet: "Anm. Tvillingerne uægte fødte". Det blev en sørgelig begivenhed, for Ane døde den 2/8, Bodel døde 10/8 og kom ikke i kirke, mens Mette var i kirke 19/8, men døde lillejuleaften samme år.

Jørgen Nissen Langvad (II.2) er født 22/5 1807. Han var fadder ved ovennævnte Mette Brodersens fremstilling i kirken, men derudover har jeg intet kendskab til ham, før han 12/5 1846 blev gift i Arrild med *Kirsten Andersen* (II.2.1), som var født i Roost, Arrild sogn, 15/6 1816. Kirkebogen oplyser, at det var første ægteskab for begge, og at han var avlskarl, og hun knippelspige på "Sandet". Den 6/3 1851 fik de en søn, *Morten Mathiesen Langvad* (III.1). I 1854 var de flyttet til Rurup i Branderup sogn, hvor Jørgen var opført som tjenestekarl ved datteren *Marie Christiane Langvads* fødsel 12/9 samme år.

Hvad der senere er hændt denne gren af slægten, har jeg ikke fundet oplysninger om, men onkel Axel (IV.5) har fortalt mig, at en fætter til bedstefader (III.3) var gartner på Gram Slot, og at han havde bedt bedstefader

om at indkræve nogle penge, han havde til gode hos en mand i Esbjerg. Senere havde vistnok samme fætter overnattet hos familien i Esbjerg på vej til Amerika. I udvandrerskiftet i Aalborg har jeg ikke kunnet finde ham i fortegnelserne over "indirekte udvandrere" i perioden 1890 – 1902.

Matthias Langvad (II.3), oldefader, blev født 27/11 1809 i Geestrup, Agerskov sogn. Som tidligere nævnt flyttede familien en del rundt, og i 1826 var de bosat i Rangstrup, Agerskov sogn. Her blev Matthias konfirmeret, og i kirkebogen anføres, at han er "Lærenem og sædelig". Fra efteråret 1829 til februar 1832 var han interimslærer ved skolen i Stenderup, som var en "biskole" i Toftlund sogn. I sine ansøgninger om optagelse på seminarium og senere embeder anfører han, at han "*er i fattige Kår, men at det fra min tidligste Ungdom har været mit Hiertes Ønske og inderligste Attrå at vorde et Redskab i Forsynets Haand til mine unge Medchristnes Oplærelse. Dette er ogsaa med Guds og gode Menneskers kraftige Bistand og Medvirken blevet opfyldt.*" Man gætter næppe fejl ved at antage, at disse gode mennesker omfattede hans tilkommende svigerforældre, som boede i Stenderup 15 km borte.

I 1831 sendte Matthias's fader en ansøgning, som efter skriften at dømme er skrevet af Matthias. Ansøgningen er stilet til "Hoch und Wohlgeborener Herr Conferentzrath und Amtmann, Gnädiger und Hochgebietner Herr". Ansøgningen er ikke dateret; derimod er svaret, som er skrevet på bagsiden af ansøgningen, forsynet med både nummer og underskrifter. (Se appendix 1).

Den 1. marts 1832 begyndte Matthias på seminariet i Lyngby ved Grenå, og selvom uddannelsen var toårig, slap han for det første halvår, sandsynligvis på grund af den fine anbefaling, han fik af sognepræsten i Toftlund.

Seminarieundervisningen var dengang noget anderledes end i dag. Fra maj til oktober var der undervisning fra kl. 6 til 12 og fra kl. 13 til 17., medens det om vinteren var fra kl. 8 til 12 og fra kl. 13 til 19. De to klasser havde en del timer fælles, blandt andet sang og gymnastik, og en del hver for sig, således at den enkelte elev havde godt 40 timer om ugen. Til fagene sang, gymnastik og religion var der 6 ugentlige timer til hvert, medens læsning, grammatik og stileretning tilsammen havde 5 og regning 4 timer. Fædrelandshistorie, verdenshistorie, geografi og musik havde hver 1 time, og alt dette gjaldt begge årene. Derudover blev en lang række mindre emner behandlet. Der var 14 dages juleferie og 14 dages påskeferie, medens slutningen af juli og begyndelsen af august anvendtes til sommerferie for nederste klasse og til repetition for øverste. I oldefaders stilebog er der 24 stile på gennemsnitligt 7½ side. Emnerne er alle stærkt religiøst prægede, hvad et par titler viser: "Hvorfor er det vigtigt for en Synder at henvende sine Tanker til Gud?", "Udvikling og Oplysning af den Sætning: Tilgiv ofte andre, men aldrig dig selv.", "Ved hvilke Midler leder Gud Synderen til Omvendelse?".

En yderligere beskrivelse af seminarieundervisningen dengang ses i bilag 1. En fortegnelse over dimittenderne i 1833 ses i bilag 2.

Ved sin afgangseksamen i september 1833 fik Matthias hovedkarakteren "meget duelig" og endvidere attest for eksemplarisk vandel. I eksamensbeviset findes et aftryk af et reglement, som ses i bilag 3.

I de følgende otte år fortsatte han som lærer ved skolen i Stenderup, og efter forgæves at have søgt et par embeder blev han af amtmanden i Haderslev kaldet til skolelærer i Tiislund, og en uge senere meddelte biskoppen over Ribe Stift ham Collats, d.v.s. udnævnelse til kirkesanger. Både amtmanden og biskoppen pålægger ham at vise lydighed mod foresatte og at føre en sømmelig vandel, og desuden tilpligtes han uden særlig betaling at "*undervise Børn i det Tydske Sprog, hvis Forældre eller Formyndere maatte ønske det*".

Den 4/11 samme år blev han i Toftlund kirke viet til *Ise Raben* (II.3.1), som var født i Stenderup 4/11 1804. Hun var yngste datter af *Christen Petersen* og *Karen Nisdatter Ravn* i Stenderup, og hun havde "næret sig ved skræddersyning". Hun var den yngste af seks søskende. Den ældste, *Peter Raben*, blev far til *Christian Peter Raben*, født i 1825, som senere blev kordegn i Ribe og plejefader til *Nis Christian* og *Carl Martin Langvad* (se senere). Den næst yngste var *Mette Marie Raben*, som var ugift, og som i en kortere periode efter Ise Langvads død tog sig af de to drenge.

I Bevtøft-Tiislund præstearkiv er der en protokol over præstens skolebesøg, f.eks. 13 besøg i Tiislund skole i året 1844. Elevtallet varierede fra 3 til 21, og deres kundskaber var gode. Der findes et regulativ, som ifølge "Regieringens Skrivelse af 6. Juli skal træde i Kraft fra Mikkelssdag samme Aar". Regulativet angiver bl.a., hvori aflønningen af læreren består (se appendix 2).

I Tiislund fødtes *Nis Kristian Langvad* (III.3) 13/9 1843. I 1846 søgte og fik Matthias ansættelse som skolelærer i Kamtrup i Hygom sogn, hvilket var et større embede. Det har formentlig været økonomiske grunde, der fik ham til at skifte stilling, til trods for, at han må have været afholdt i sognet. Dette fremgår af, at sognepræsten i sin anbefaling, der ledsagede Matthias's ansøgning skrev: "*Hvor ondt det end virkelig vil gjøre baade mig og det hele Tiislund Sogn at miste den værdige skolelærer og Kirkesanger M. Langvad, maa jeg dog billigt af Hensyn til Herr Langvads Vel paa det varmeste anbefale hans Ansøgning, med Tilføje, at han i Sandhed i enhver Henseende er fuldkommen værdig til denne Befordring*". I Hygom sogns præstearkiv findes en "*Fortegnelse over Omkostningerne ved Skolevæsenet i Kamtrup Skoledistrikt for Aaret 1847*", der støtter formodningen om, at ønsket om at flytte til Kamtrup skyldtes bedre økonomiske forhold der. (Se appendix 2).

Her i Kamtrup fødtes *Carl Martin Langvad* (III.4) 2/7 1847. Matthias Langvad døde 14/3 1848 kun 38 år gammel. Også her har han åbenbart været afholdt. I mit arkiv findes to afskedsdigte, det ene i flere afskrifter, som takker ham for hans "Troskabs Daad". Det andet er nok blevet sunget ved graven, idet der er angivet melodi: Hvo veed hvor nær mig er min Ende.

I 1947 besøgte jeg en karetmager, *Anton Friis*, i Kamtrup, hvis ladebygning var den gamle skole. Han fortalte mig, at der engang var en degn i sognet, som havde pådraget sig en dødelig lungebetændelse, da han en streng vinterdag "sang en død til graven", d.v.s. gik i spidsen for ligtoget og sang salmer.

Fra afdelingsmeteorolog *Henrik Voldborg* har jeg fået oplyst, at januar 1848 var en del koldere end normalt, februar var noget varmere, men begyndelsen af marts igen ret kold, så oldefaders dødsårsag er sandsynliggjort.

Efter Matthias's død flyttede *Ise Langvad* ind i en lille lejlighed i Harreby Kro, og hun fik af Hygom kirkes midler tildelt en pension på 20 Rbd. foreløbigt for et år. Hun døde 30/3 1849, og de to forældrelose drenge kom i huset hos deres moster, *Mette Marie Raben*, i Stenderup, og et års tid senere kom de til kordegn *Cristian Peter Raben* i Ribe.

Anna Maria Langvad (II.4) er født i Geestrup 12/2 1812. Om hende ved jeg ikke andet, end at hun ifølge folketællingslisten i 1835 var ugift tyende i Geestrup. Hun døde 16/1 1884

Maria Elisebeth Langvad (II.5) er født 10/5 1814 i Geestrup, og ved folketællingen i 1835 var hun ugift tyende i Geestrup. I 1843 blev hun gift med den seks år yngre *Hans Jørgen Pedersen Brink* (II.5.1) i Bevtøft sogn. Senere flyttede de til Gøtterup i Tiislund sogn, hvor Hans Jørgen var inderste. På deres gamle dage boede Nis og Maren hos datteren og svigersønnen. Hvornår disse sidste er døde, ved jeg ikke og heller ikke, om de fik børn.

Mette Marie Langvad (II.6) er født 8/9 1817 i Beck i Nustrup sogn. Hun blev konfirmeret i 1835 i Bevtøft, og i 1838 rejste hun til Arrild sogn, hvor hun kom i tjeneste som knippelspige hos en gårdmand i Roost. I 1843 blev hun gift med avlskarl *Peder Christian Hansen* (II.6.1), som var 31 år. Om de fik børn, ved jeg ikke; hun døde i 1850.

Walborg Langvad (II.7) er født i Rurup i Branderup sogn 4/9 1820. Hun blev gift i Arrild i 1849 med *Hans Holm* (II.7.1), 60 år, som var avlskarl i Galsted, Bevtøft sogn. Hvornår han døde, ved jeg ikke, men i 1857 blev Walborg gift i Toftlund med enkemanden *Benned Bennedsen* (II.7.2) på "Pughøj". Han var snedker og var født i Aabøl, Aal sogn, i 1801. Deres videre skæbne kender jeg ikke.

Tredje slægtled

Jørgen og Kirsten Langvads børn.

Morten Mathiesen Langvad (III.1) og

Marie Christiane Langvad (III.2) er omtalt under deres faders (II.2) biografi.

Matthias og Ise Langvads børn.

Nis Kristian Langvad (III.3) er født i Tiislund 13/9 1843. I 1846 flyttede hans forældre som før omtalt til Kamtrup, og her fra har han sine første erindringer. I hans efterladte papirer er der fire stilebogssider, hvor han har skrevet: "De glade Minder fra min Barndom". (se app. 3)

Da Nis Kristian var otte år, kom han og hans yngre broder i huset hos deres ældre Fætter *Christian Peter Raben*. Denne var lærer ved Ribe Borgerskole og kantor ved domkirken. På grund af aldersforskellen kaldte han og hans broder ham og hans hustru, *Dorthea*, for onkel og tante. I hans skudsmålsbog er der tre notater, nemlig konfirmationen i Sct. Catarina Kirke i oktober 1857, ankomst til Døstrup 25 km syd for Ribe i oktober 1860 og hans vielse i 1874. Normalt var en skudsmålsbog kun beregnet for tyende, og det er vel derfor, at der ikke er flere notater.

I tiden 1860 – 1868 var han hjælpelærer forskellige steder i Sønderjylland, og desuden aftjente han sin værnepligt i Fredericia i juni – oktober 1866. Derudover var han indkaldt til øvelse i 1868, 1870 og 1871.

I 1868 kom han på Søborg og Reimers kursus i København, og i juni 1869 bestod han lærereksamen med første karakter. Samme efterår blev han ansat som tredielærer i Odden Skole på Fanø. I Søren Alkærsgs bog "Esbjerg Havn og By" bind II side 50 fortæller han om sig selv blandt andet:

"Ved derfra stadig at have Esbjerg for Øje og af og til gøre en Tur derover, kom den Tanke snart op i mig, at der muligvis på denne Plet kunde blive et Virkefelt for mig. Sommeren og Efteråret 1872 gjorde jeg flere Rejser der over, kom i Forbindelse med flere af Beboerne og erfarede derved snart, at det var et almindeligt Ønske at få en Skole oprettet paa Pladsen, ogsaa fordi Bollesager Skole ved den stærke Tilgang fra Esbjerg var bleven overfyldt. Kort før Jul blev jeg paa Foranledning af Gæstgiver Morten Spangsberg m. fl. indbudt til et Møde i "Tutten" med de skoleinteresserede Beboere, hvor vi efter en længere Forhandling enedes om, at jeg straks i det nye Aar skulde begynde en Skole i Esbjerg. Jeg foretog da det i manges Øjne vovelige skridt at opgive et fast embede for at begynde en privat Skole, og at det oven i Købet paa en Plads som Esbjerg.. Skolen blev aabnet 10. Januar 1873 med ca. 60 elever i nuværende Havnegade Nr. 69 og holdtes gaaende som privat Skole til 1. November 1876, da der blev gjort en Begyndelse til et offentligt Skolevæsen med mig som konstitueret Førstelærer."

I hans efterladte papirer findes almanak for 1873 og 1874, og heri er der nogle meget kortfattede dagbogsnotater. Et af de første er fra 8. januar 1873 og lyder: "Begyndt Skolen i Esbjerg". De fleste notater angiver afsendte og modtagne breve, og dengang var folk åbenbart flittigere til at skrive breve end i vore dage. I 1873 skrev han ca. 50 breve og modtog det samme antal. Desuden nævnes nogle fødselsdage og dødsfald. I ferierne besøgte han sin forlovede, *Laura Kirstine Schmidt* (III.3.1) og hendes forældre i Østerlindet. Det foregik ofte på den måde, at han gik til Ribe (ca. 30 km), overnattede der hos sine plejeforældre, og gik så næste dag til Østerlindet (ca. 30 km). Den 15. maj 1874 var han med børnene til bispevisitats i Bollesager Skole, og derpå stopper notaterne. Grunden var, at han 2. pinsedag, 25. maj blev gift med sin forlovede i Kalvslund Kirke på den danske side af grænsen, en halv snes kilometer fra Ribe.

Privatskolen, som lå i Havnegade, fortsatte endnu et par år, men 1. november blev skolen overtaget af Jerne kommune, hvorunder Esbjerg hørte, og i 1877 opførtes den første offentlige skole i Esbjerg. Den lå i Skolegade nr. 41 og kostede 14.000 kr. I 1920'erne var der brugsforening i huset, som nu er nedrevet. Skolen

åbnedes 1. november 1877 med 137 elever og bedstefader som førstelærer. Desuden var der en andenlærer og en vinterlærer. I begyndelsen af 1880'erne var andenlæreren *Karl Sørensen*, som blev gift med bedstemoders søster, *Emilie*. De tog senere navneforandring til Kalf, og i begyndelsen af 1920'erne var "onkel Sørensen" bestyrer på Danmarks pædagogiske Studiesamling i København. Adskillige i slægten i min generation kom i studietiden omkring 1930 jævnlgt hos "møster Mille" og datteren Eva i Nørre Søgade.

I skolen i Havnegade fødtes *Valdemar* (IV.1) og *Isa* (IV.2). De følgende seks børn blev født i Skolegade; de sidste, tvillingerne *Helge* og *Aage* (IV.7 og IV.8) blev født 14. februar 1887, og et par dage senere fik bedstemoder barselsfeber, og den 29. april døde hun. Fem år senere giftede bedstefader sig med enkefru *Arentsine Holmsland* (III.3.2). I det ægteskab var der ingen børn. Hun døde i 1904.

Esbjergs befolkningstal voksede stærkt og dermed også antallet af skolebørn. Da den første offentlige skole åbnedes i 1877, var der 137 børn fordelt i tre klasser. I 1883 var der 239 børn, i 1893 var der 731 og i 1903 2284. Skolebyggeriet måtte naturligvis følge med, og i 1889 opførtes skolen i Danmarksgade med otte klasseværelser. I 1894 blev Esbjerg selvstændig kommune, og samtidig byggedes skolen i Norgesgade, også med otte klasseværelser, og i 1896 byggedes både Østre og Vestre Skole, hver med otte klasseværelser. Lærerpersonalet steg tilsvarende, og i 1894 blev bedstefader overlærer ved Danmarksgades Skole, og i 1903 blev han inspektør for Esbjergs samlede skolevæsen. I de senere år skrantede han og led bl.a. af astma. I sommeren 1905 gennemgik han en kur på Silkeborg Badesanatorium, men året efter måtte han alligevel give op. Det skete 1. november 1906, 30-årsdagen for hans ansættelse ved Esbjergs skolevæsen.

Han flyttede til Silkeborg, hvor han købte et hus med have ned til Remstrup Å, og her boede han sammen med "faster Rie" (IV.4). Trods det svagelige helbred passede han haven, og når vejret var godt, kunne han tage en tur med "Marie ved åerne og mig ved roret". Han kom jævnligt på besøg i Esbjerg, hvor sønnen *Valdemar* (IV.1) og svigersønnen *Rasmus* (IV.2.1) boede. Begge var lærere, og familien besøgte også ham i Silkeborg. Den 4. juni 1912 var han endnu så rask, at han kunne skrive fødselsdagsbrev til far, men den 16. juni døde han efter få dages sygdom. Den 22. juni blev han under stor deltagelse begravet fra Esbjerg Kirke (Vor Frelsers Kirke). Der var nekrologer i de tre Esbjerg-aviser og to mindeartikler i "Folkeskolen" nr 30. Fra den sidste citerer jeg: "*Enhver, der har fulgt med i Byens Udvikling, vil forstaa, at Langvad ikke valgte den letteste lærergerning i vort land, snarere den sværeste. Pekuniært set var gerningen elendig og pædagogisk overordentlig svær, men Langvads livlige Temperament og fortrinlige Humør hjalp ham over alle Vanskeligheder – intet kunne faa Bugt med den lille glade Pædagog, der elskede sin Gerning og derfor ogsaa blev elsket og afholdt af den forunderlige Pionerskare, som hjalp ham til Rette i alle mulige Forhold.*"

Laura Kirstine Schmidt (III.3.1) er født i Østerlindet den 6. april 1845 som nummer otte af tolv søskende, hvoraf dog de to første, som var piger, døde tidligt. Hendes far var *Laurids Jensen Smidt*, født 21. juli 1796 i Østerlindet. I Landsarkivet i Aabenraa findes hans dagbog, som han førte fra 1820 til et par år før han blev gift i 1829. Derpå begyndte dagbogsoptegnelserne igen i 1838 og fortsætter til midt i 50'erne. Hans sønnesøn, *Hans Schmidt*, som arvede gården i Østerlindet efter sin fader, *Jens Schmidt*, og som senere flyttede til Kollund, har genskrevet det meste af dagbogen, der var skrevet med gotiske bogstaver, til nutidsdansk. (Se app. 4).

I mit arkiv findes ca. 100 breve, som Laura skrev til Kristian i tiden fra august 1870 til december 1872, og igen fra oktober 1873 til maj 1874. Ifølge bedstefaders tidligere omtalte almanakker har han i de første ni måneder af 1873 modtaget 28 breve, som altså er gået tabt. Det samme gælder alle de breve, som han har skrevet til Laura. Hun skriver i sine breve: "Brænd mine Breve". Det har hun åbenbart gjort med hans..

De 100 breve tegner et meget smukt billede af en meget forelsket pige. Desuden fremgår det, at hun har stået for husførelsen i de herskabshjem, hvor hun har været ansat, og hun har haft et par piger til hjælp. Hun nævner blandt andet, at hun har været i Ejsbøl ved Haderslev i tre år, antagelig 1866 – 1869. De første halvt hundrede af brevene er fra Vejle, hvor hun var hos en velhavende konsul Bergh indtil november 1871. Derpå var hun i to år i Tørning Mølle mellem Haderslev og Vojens.

Under opholdet i Vejle havde hun besøg af Kristian i slutningen af juli 1871, og de sås også et par gange i tiden 19. september til 20 oktober, medens han var indkaldt til efterårsmanøvre i Frederecia.. Ved denne

lejlighed blev de ringforlovede. Brevene indeholder en del oplysninger om hendes familie. Skatterne er høje, så nogle af hendes søskende påtænker at udvandre til Amerika, hvilket nogle også gjorde senere. I de to år, hun var i Tørring Mølle skriver hun en del om sine fremtidsplaner; blandt andet har Kristian søgt stilling forskellige steder. Den 1. november 1873 flyttede hun hjem til Østerlindet, hvor hun det næste halve år var beskæftiget med forberedelser til det kommende bryllup. Der skulle blandt andet væves og sys udstyr. Kristian lånte penge af Jens for at bygge hus. (Om det er Lauras medgift eller forskud på hendes arvepart eller hvad, fremgår ikke af brevene). Det sidste brev er dateret 15. maj 1874, og den 25. maj blev de viet i Kalvslund lige på den danske side af grænsen øst for Ribe.

I Esbjerg boede de som tidligere nævnt i Havnegade, indtil de i 1877 flyttede ind i den nye skole i Skolegade. Bedstefaders regnskabsbog, der er ført fra 1880 til 1886, giver et indblik i dagliglivet. Bedstefaders løn var 80 kroner om måneden, og selvom leveomkostningerne var beskedne (den månedlige købmandsregning var på 20 kr.) måtte indtægterne suppleres. De havde pensionærer, blandt andre den tidligere omtalte lærer Sørensen, og desuden havde de badegæster om sommeren. Familien blev efterhånden stor, og bedstemoder måtte have hjælp til husførelsen. En ung pige kostede 5 kr. om måneden, en vaskekone 1 kr. pr. dag og en sy pige 60 øre. Der blev dog også råd til nogle adspredelser, blandt andet rejser til Østerlindet og til Læborg, hvor Sørensen havde fået embede.

Bag i oldefaders bibel, som jeg har arvet, er der en del slægtshistoriske data. Det sidste notat, som er skrevet af bedstefader lyder: *"1887, Mandag den 14 Febr Formidd mellem 11 og 12 skjænkede Vorherre os to Tvillingesønner. Dagen efter blev de hjemmedøbte og fik navnene Helge og Aage. To dage efter Nedkomsten fik min kjære Hustru Barselsfeber, den 26. April blev hun opereret af Dr. Heiberg fra Kjøbenhavn. Den 29. s.M. Formiddag Kl. 8 hensov hun blid og rolig i Herrens Navn, og Tirsd. den 3. Maj jordfæstedes hendes Støv på Esbjerg Kirkegaard. Gud trøste mig i min sorg."*

Arentsine Petersen (III.3.2) er født i Aalborg 9/2 1845. Hun blev gift *Holmsland*, men om hendes mand ved jeg intet. I april 1889 kom hun til Esbjerg fra Ålsø ved Grenå. Hun var enke, og jeg gætter på, at hun kom som husbestyrerinde. Hun blev gift med bedstefader i 1893. Ifølge "Moster Mille" blev hun i familien Schmidt kaldt "Astmahønen", og hun blev betragtet som en ond stedmoder. Dette passer også med, at "Risse" (V.9) har refereret sin moder, faster Isa (IV.2) for, at hun fratog de to piger, Isa og Marie, deres dukker for at give dem til piger i sin egen familie. Derimod mente onkel Karl (IV.6), som jeg har spurgt derom, at hun ikke var så slem.

Hun døde 18/2 1904, og Esbjergavisernes omtale af hende i anledning af begravelsen på Esbjerg kirkegård var ret intetsigende.

Carl Martin Langvad (III.4) er født i Kamtrup 2/7 1847. Han var knap to år gammel, da hans fader døde, og året efter døde moderen. De to forældreløse brødre kom nu til deres moster, *Mette Marie Raben* i Stenderup, og året efter kom de som tidligere nævnt i huset hos kordegn *C. P. Raben* i Ribe.

Om hans liv i øvrigt har jeg kun nogle få spredte oplysninger. I 1873 var han i en isenkramforretning i Viborg, og i 1874 flyttede han til Skive. Han emigrerede til Amerika i 1882 og ernærede sig ved forskelligt arbejde i Chicago og omegn. I begyndelsen af 1890 skrev han tre breve til sin broder i Esbjerg og bad ham om at skaffe sig nogle penge, da han var syg af "tæring" og ikke kunne arbejde. Han døde 15. april og blev begravet på en kirkegård i Chicago. Han var ugift.

Fjerde slægtled

Nis Kristian og Laura Kirstines børn.

Valdemar Langvad (IV.1) er født i Esbjerg 5/6 1875 og døbt i Jerne Kirke den 24. juli. Han voksede op i skolen i Skolegade, som dengang lå i byens udkant, og hvor der foruden klasseværelser var beboelse for førstelæreren, hans fader. Her kom han så i skole og gik der til sin konfirmation i 1889. Skolen havde landsbyskoleordning, og de ydre forhold var ret primitive efter nutidens målestok. Der var petroleumsbelysning og kakkelovne, og der var vandpost i gården. I 1889 kom han i den nyoprettede Esbjerg Realskole. Denne begyndte i lejede lokaler i Østergade samme år, og året efter flyttede den ind i den nyopførte bygning i Skolegade overfor Vor Frelzers Kirke. Her gik han i skole i yderligere to år, og en del af tiden boede han hos bestyreren, O. Rübner Petersen. I foråret 1892 afholdtes her for første gang "Almindelig Forbredelses-eksamen", også kaldet Præliminæreksamen, og den bestod han med udmærkelse. I fagene geografi, naturhistorie og naturlære fik han rent ug. Det siger noget om hans interesser, og det skulle også blive de fag, som sammen med regning og matematik blev hans fremtidige interesse- og undervisningsområder. I de følgende to år var han vinterlærer i henholdsvis Janderup og Kokspang, men hvad han bestilte om sommeren, ved jeg ikke.

I skoleåret 1894 – 1895 var han elev på Jelling Seminarium, men på grund af sygdom kom han ikke til eksamen her. Han måtte så aflægge eksamen for eksamenskommissionen i København i november samme år, og her bestod han med første karakter.

Han var derefter vinterlærer i Bryndum, og 23/8 1896 blev han ansat ved Svendborg Borgerskole. To år senere blev han timelærer og samtidig "Vikar for byens tvende Kordegne".

Her i Svendborg var han medlem af Svendborg Roklub, og i sommeren 1900 tog han et kursus i boldspil, vistnok på Statens Lærerhøjskole. Desuden har han også dyrket skøjteløb. Min "Moster Gine", *Regine Ring Andersen*, som var lærerinde og altså kollega til min fader, har nemlig fortalt mig, at han engang på skøjtebanen hjalp hendes yngre søster, Emilie, med et par genstridige skøjter, og det fik følger, idet de blev forlovede og senere gift. Til trods for disse sportslige aktiviteter, som siger noget om hans helbredstilstand, var han allerede i 1897 blevet anset for uskikket til krigstjeneste og slettet af rullen.

I 1901 forlod han skolen "for at bane sig vej andetsteds", som der står i overlærer Hammershøjs anbefaling. Den første november samme år blev han ansat ved Esbjergs skolevæsen som vikar, og den tredje januar 1903 blev han timelærer. Da Stormgades skole blev indviet den 1. maj samme år, fik han sit virke her og blev der til 1922.

Ved skoleloven af 1903 indførtes Mellemsskolen, og det var især her i denne afdeling af skolen, han fik sit virke. Det var fagene fysik og kemi, regning og matematik samt naturhistorie og geografi, der blev hans fremtidige undervisningsområder. Den 1. maj 1905 blev han fast ansat, og den 21. juli blev han viet til sin forlovede, *Emilie Ring Andersen* i Vor Frue Kirke i Svendborg.

Undervisning i mellemsskolen stillede større krav til lærerne, end seminarieuddannelsen kunne honorere, og derfor afholdt Statens Lærerhøjskole en række suppleringskurser. Således gik Far til kursus i kemi i 1908 og 1909 og i fysik i 1911 samt fysiksløjd i 1912. Disse kurser var feriekurser, men i skoleåret 1914-1915 deltog han i Lærerhøjskolens årskursus i fagene kunsthistorie, geologi, naturlære og matematik. Ifølge læseplanen, der er anført i afgangsbeviset, svarede niveauet i de sidste tre fag til matematisk-naturvidenskabelig studentereksamens, og hans vidnesbyrd var fine.

I 1922 skete der en betydelig forandring indenfor Esbjergs skolevæsen, idet mellemskole- og realklasser blev samlet på Danmarksgades skole, medens folkeskoleklasserne (5. – 7. (8.)) samledes på Stormgades skole. Det nedførte naturligvis omflytning af en hel del lærere. Far flyttede til Danmarksgades skole, og i 1925 blev han viceinspektør. Hans evner både som lærer og administrator fremgår af de anbefalinger, der ledsagede hans ansøgning om embedet som overlærer (se appendix 5).

Far blev af Christian den Tiende udnævnt til overlærer fra 1. maj 1929; det svarer til det embede, der senere blev betegnet som skoleinspektør. Han var nu overlærer ved Danmarksgades Skole, bortset fra den periode i 1938 – 1939, hvor han var konstitueret skoledirektør, indtil han den 31. oktober 1941 tog sin afsked efter 40 års virke ved Esbjergs skolevæsen.

Som tidligere nævnt blev han i 1905 gift med Emilie Ring Andersen (IV.1.1). De flyttede ind i en lejlighed i Stormgade 9 og senere til en nyopført villa i Finlandsgade 56. Her fødtes deres tre børn, Tage (V.1), Vibeke (V.2) og Jørgen Ring (V.3), og et par måneder efter den sidste fødsel døde Mor. I det følgende år passede vor ældste moster, *Nielsine*, huset. Som tidligere nævnt var Far på årskursus i København i 1914 – 1915, og i den tid boede vi børn hos ”Moster Nille” på Thurø. I august 1915 flyttede vi tilbage til Esbjerg, men da Moster Nille ikke kunne tåle klimaet, måtte vi have en husbestyrerinde. Det gav nogle pladsproblemer, så i 1918 flyttede vi til et større hus i Spangsberggade 8. Efter at have haft flere husbestyrerinder, fik vi frøken Eriksen i 1920, og i 1922 blev hun og Far gift.

Begge de steder, hvor vi har boet, var der have, men det var nu ikke Fars store interesse. Hans fritidsinteresser var mere fagligt bestemt, idet han gennem mange år var en ivrig billesamler. Senere blev det mikroskopi, han dyrkede. Det var også i overensstemmelse med hans matematiske indstilling, at han gennem mange år var en ivrig skakspiller og medlem af Esbjerg Skakklub. Da bridge blev populært, også blandt skakklubbens medlemmer, gik man over til dette spil, men beholdt klubbens oprindelige navn. Han var naturligvis medlem af Danmarks Lærerforenings Esbjergkreds, og i en periode var han formand, men ellers ønskede han ingen tillidshverv. I politisk henseende var han radikal og havde tilhørt partiet fra dets start. Det var også i overensstemmelse med partiets holdning, at han afslog at modtage ridderkorset.

Pensionisttilværelsen, som han havde glædet sig til, var desværre præget af sygdom, og 2. juledag 1942 afgik han ved døden. Ved begravelsen, som fandt sted fra Vor Frelzers Kirke, udtalte skoleinspektør Olaf Petersen nogle mindeord, som ses i appendix 6.

Emilie Ring Andersen (IV.1.1) er født i Svendborg 7/9 1882 som nr. 9 af 12 søskende, hvoraf dog nr. 2 døde kun tre år gammel. Hendes fader, *Jørgen Ring Andersen*, blev født på Thurø 19/9 1842. Hans historie er beskrevet i:

*Skibsbygmester Jørgen Ring Andersen og Hustru Jensine Marie Fisker
samt deres slægt.*

Dette er et privattræk, som er udgivet i 1946, og som fortæller min morfaders og Svendborg Skibsværfts historie.

Om min moder, *Emilie Ring Andersen*, har jeg kun få oplysninger. Hun kom i lære hos fotograf Hermann i slutningen af halvfemserne, og hendes læretid sluttede 1/3 1902. Den tidligere omtalte episode med skøjterne fandt formentlig sted i vinteren 1899 eller 1900. Jeg har fire breve fra hende til min fader fra efteråret 1901, og da var de forlovede. Min tidligere omtalte Moster Gine var lærerinde og altså kollega til min fader, og hun har antageligt været medvirkende til forbindelsen. Hun omtales i et af brevene som ”reservekæreste”.

En serie breve fra 1904 og 1905 omhandler praktiske problemer i forbindelse med det forestående bryllup og bosættelsen i Esbjerg. Vielsen fandt sted 21/7 1905 i Vor Frue Kirke i Svendborg, og ved den lejlighed var min bedstefader til stede.

De nygifte flyttede som tidligere nævnt ind i en lejlighed i Stormgade 9 i Esbjerg og senere til en nyopført villa i Finlandsgade 56, hvor deres tre børn fødtes. Fra hus og have findes en del fotografier. Jeg antager, at Fader er blevet påvirket af Moders uddannelse og har taget flere amatørfotografierr, end det dengang var almindeligt.

Efter den sidste fødsel fik Mor lungebetændelse og døde 3/9 1913.

Rasmine Eriksen IV.1.2 Er født i Gelsted på Fyn 30/7 1889 som den næst yngste af syv børn. Både faderen, som var boelsmand, og moderen døde tidligt, og efter sin konfirmation kom Rasmine ud at tjene. Et par år senere kom hun som husholdningselev til Ørkildshus i Svendborg – uden løn i et år. Derefter var hun ”husjomfru” i et par herskabshjem i København, bl.a. hos en overlæge Kraft.

I 1918 kom hun til os i Esbjerg som husbestyrerinde, efter at vi var flyttet ind i Spangsberggade 8. Derpå var hun igen i København fra 1920, indtil hun blev gift med min far i oktober 1922. Efter Fars død i 1942 blev hun boende i Esbjerg til 1947, da hun flyttede til Hvidovre. I 1969, da alderen gjorde sig gældende, kom hun på plejehjemmet Krogstenshave, hvor hun boede til sin død 3/3 1975.

Der kan være grund til at nævne, at hun var meget socialt engageret. I 1930’erne kom der ofte arbejdsløse til døren (”tiøresmænd”) og bad om en skilling eller et måltid mad; og der blev aldrig sagt nej.

Isa Marie Langvad (IV.2) er født i skolen i Havnegade 21/8 1877, men voksede op i skolen i Skolegade. Hun blev gift 10/11 1902 med Rasmus Enkegaard, som i nogle år havde været lærer ved Danmarksgades Skole. I deres ægteskab kom der seks børn, så der var nok at se til. Datteren Rigmor har karakteriseret hende som en hjemmets kvinde i ordets bedste betydning.

Efter sin mands død i 1940 flyttede hun og hendes søster, Marie, nogle år senere til en lejlighed i Torvegade. Hun døde 29/10 1955.

Rasmus Enkegaard Petersen (IV.2.1) er født i Balle i Odder Sogn 9/7 1867. Ved bevilling af 22/5 1905 fik han navneforandring til Rasmus Enkegaard. Han dimitterede fra Gedved Seminarium i 1888, og efter at have været vinterlærer et par år kom han til Esbjerg som vikar ved Danmarksgades og Norgesgades skoler i 1890. Han blev fastansat i 1892 og virkede her, til han i 1922 flyttede til Stormgades Skole. Senere kom han til Rørkjær Skole, hvor han var konstitueret overlærer, indtil han tog sin afsked i 1933.

Ud over skolearbejdet var han i en årrække lærer ved Handelsskolen, og i nogle år var han dens forstander.

I politisk henseende var han socialdemokrat, og ifølge ”Vestjyllands Socialdemokrat” var han den første erklærede socialdemokrat blandt lærerne i Esbjerg. Fra 1913 til 1917 var han medlem af Esbjerg Byråd.

Han afgik ved døden 7/11 1940. Fra hans nekrolog i ”Vestkysten” citerer jeg:

Som Lærer var Enkegaard nok af den gamle Skole i dette Ords gode Betydning, man han var i det teoretiske meget moderne indstillet overfor Skolens udvikling. Han var blandt Eleverne meget afholdt, idet han altid behandlede dem retfærdigt, og han var dygtig til at undervise. Blandt Kolleger var han endog meget afholdt, og han karakteriseredes af sine Medlærere som en dygtig, elskværdig, udmærket og paalidelig Kollega, der altid var parat, naar noget skulde sættes i Gang, og naar han kunde hjælpe med et eller andet. Til daglig var han altid oplagt til Dagens Arbejde og i godt Humør, og privat havde han mange Venner.

Bisættelsen foregik i stilhed den 12. november.

Ejnar Matthias Langvad (IV.3) er født i Esbjerg 17/1 1880. Han blev gift 8/11 1909 med Anna Thora Andrea Posborg Christensen (IV.3.1), men ægteskabet opløstes i 1927. Om hans liv har ikke meget kunne findes, men hans endeligt var sørgeligt og dramatisk, idet han var hovmester på DFDS-fragtskibet Sigrun, som blev sænket 3/11 1940 i Oslofjorden, og hvor alle 19 besætningsmedlemmer og en norsk lods omkom. Begivenheden er fundet beskrevet i en norsk fortællelse over skibsforslis:

Sigrun sank efter at være ramt af torpedoer fra den britiske ubåd HMS Sturgeon ud for Vestfold Fylke den 3. november 1940. Sigrun var på en rejse fra Oslo til Porsgrunn, da hun sank. Sænkeningen af Sigrun tog højst et par minutter, og hele mandskabet mistede livet. En tysk patruljebåd var i samme område, men blev beskydt af Sturgeon og måtte fortrække. Mange skibe gik tabt på denne tid og Sigrun blev hurtigt glemt. Under en NATO-øvelse i 1985 fandt man ved hjælp af Sonar vraket af Sigrun, som ligger på en dybde af 40 – 45 meter og var næsten helt intakt.

Marie Kirstine Langvad (IV.4) er født i Esbjerg 10/11 1881. Om hendes barndom og tidlige ungdom har jeg ingen oplysninger. Efter min bedstefaders afsked fra Esbjerg skolevæsen i 1906 flyttede hun med ham til Silkeborg, hvor hun stod for husholdningen indtil hans død i 1912.

I 1912 til 1913 gennemgik hun "Dansk Frøbelevning"s kursus for børnehavelærerinder, og i juni 1913 bestod hun den afsluttende prøve med udmærkelse.

Esbjergs kommunale skolevæsen havde i 1912 som forsøg oprettet en såkaldt forklasse ved Østre og Vestre Skole for børn, der var fyldt 6 år (skolepligten indtraf ved det fyldte 7'ende år). Den 1/10 1913 blev hun børnehavelærerinde ved Østre Skole. Børnehaveklaserne blev i mange år betragtet som forsøg, og lærerinderne var kun løst ansat. Først i 1921 blev hun timelærer og i 1928 fast ansat.

Esbjerg Skolevæsens publikation "Barn og Skole" fra 1. april 1962 er viet til børnehaveklaserne, der fejrede 50 års jubilæum - et enestående jubilæum, idet endnu ingen andre skoler i Danmark havde børnehaveklaser. Bladet gengiver hendes artikel "Børnehaven" fra Skolevæsenets årsberetning 1944-45. Heri redegør hun for børnehaveklaserne udvikling og for alle de aktiviteter, der efterhånden er indført. Hensigten med børnehaveklaserne var og er at lette barnets overgang fra det frie liv i hjemmet til skolens tvang, og ikke som for de private børnehavers vedkommende at beskæftige børnene, medens forældrene er på arbejde. I den nævnte artikel skriver hun bl.a.:

Hvorledes former det daglige arbejde sig i børnehaven? Og hvilken værdi har den for barnet?

Sagt i korthed: I beskæftigelse gennem leg. Vi arbejder just ikke med en bestemt timeplan, men dog med et mål for øje: At udvikle barnets evner og sanser. I børnehaven er ingen ledige, thi mens lærerinden arbejder med et mindre hold med syning eller lignende, er de andre børn optaget af frit arbejde, som de selv vælger: Bygge med klodser eller andet legetøj, modellere, fri tegning på papir med blyant og farver. Fantasien er barnets kongerige, og her kan den rigtigt spille. Det er utroligt, hvad der kan præsteres.

Hun gik med liv og sjæl op i dette arbejde og var elsket af de mange børn, hun i årenes løb har forberedt til 1. klasse. Hun tog sin afsked i 1950.

Udover sit virke i børnehaven fungerede hun som børnebibliotekar ved Esbjerg Folkebibliotek i årene 1917 til 1930.

I hovedparten af den tid, hun havde sin gerning i Esbjerg, boede hun hos sin søster og svoger; men desuden havde hun (fra foråret 1925) et sommerhus i Fourfeldt, hvilket i november 1928 blev flyttet til Hjerting. Det var i sommertiden et meget søgt samlingssted for mange af de familiemedlemmer, som boede i Esbjerg. (H&B's anm.: Vi opbevarer to gæstebøger dækkende årene 1925-1949).

Sine sidste år tilbragte hun på et plejehjem i Sædding, hvor hun døde 17/6 1963.

Axel Laurids Schmidt Langvad (IV.5) er født i Esbjerg 30/7 1883 og fik sin uddannelse i et firma i korn- og foderstofbranchen her. I 1907 tog han på studierejse til Rusland/Baltikum, hvor han tilbragte et par år, hvorefter han indtrådte som prokurist i Aalborg Foderstof-Import. I 1919 blev han meddirektør og to år senere administrerende direktør, en stilling han beklædte indtil 1946.

Han var i en halv snes år medlem af Aalborg Handelsstands bestyrelse og desuden medlem af Sø- og Handelsretten samt æresmedlem af Aalborg Skipperforening.

Axel Langvad døde den 18/3 1948.

Karl Kristian Langvad (IV.6) er født i Esbjerg 27/9 1885. Om de første 30 år af sit liv har han selv givet en levende skildring, som findes på Esbjergs Byhistoriske Arkiv. Følgende biografi er et uddrag heraf.

Efter sin konfirmation i 1899(?) kom han i lære hos malermester Broch. Læretiden var fire år med en ugeløn på 3 kr. i hele læretiden. Kost og logi fik han hjemme. Efter udstået læretid og knap et års arbejde dels i Esbjerg og dels i Aalborg gik han i vinterhalvåret på Vallekilde Højskole. Den følgende sommer arbejdede han i Aalborg, og om vinteren gik han på den derværende malerskole.

Da skolen sluttede om foråret, drog han som mange unge håndværkere dengang "på valsen". Han tog til Hamborg og fik arbejde hos en dansk mester, da han ikke kunne tysk. I de følgende år rejste han rundt og arbejdede, hvor der var arbejde at få, og på den måde fik han set en lang række byer i Tyskland og Schweiz. Også Paris og nogle få belgiske byer fik han besøgt.

I 1910(?) rejste han til Bern, hvor han tidligere havde tilbragt et år. Byen var i rivende udvikling, og der var en meget stor skandinavisk forening ligesom i de fleste købstæder i Tyskland og Schweiz. Her samledes svendene hver lørdag til møde, hvor de sang deres naversange og drøftede foreningens tarv. En tid før jul nedsattes en festkomite, der skrev og udgav en juleavis med tekst og billeder fra årets sammenkomster. Desuden fandtes en lille selskabelig forening kaldet "Spegesildklubben", som kun holdt møde, når der var lyst og trang. Desuden havde de fleste af klubbens medlemmer et lille ekstrajob som statister ved Stadsteateret, og det gav mange fornøjelige oplevelser. En aften skulle de vandre rundt på scenen og lave folketummel, og da ingen forstod dansk, kunde de tillade sig mindre høviske ord. Uheldigvis havde en af skuespillerinderne optrådt i Tivoli i København, så hun forstod en del dansk og klagede til direktøren, så man måtte altså være mere forsigtig i fremtiden.

I 1914 blev han i Bern gift med *Maren Kirstine Frandsen* (IV.6.1), som var ansat i det pensionat, hvor han spiste. To år senere besluttede de at rejse hjem til Danmark. Efter et halvt år som svend nedsatte han sig som selvstændig mester. Desuden havde han agenturforretning for en del udvandringsselskaber, bl.a. Cunard White Star, Canadian Pacific samt Bennett Rejsebureau.

Han var medstifter af Naverforeningen i Esbjerg, og i mange år var han dens oldermænd eller tillidsmand, som han selv foretrak at kalde sig. Desuden videreførte han en af sine fritidsinteresser fra ungdomsårene, idet han spillede både mandolin og guitar.

Appendix 1

Ansøgning fra Matthias' far om sønnens optagelse på Lyngby Seminarium. Skrevet på tysk, men her gengivet i dansk oversættelse.

Høj- og Velbårne Herr Conferensråd og Amtmand, Nådige og Højtbefalende Herre.

Min søn Matthias Langvad, som ønsker at hellige sig skolefaget og allerede har forberedt sig derpå, påtænker til Mikkelstdag at begive sig til Lyngbye Seminarium i Jylland.

Men før dette kan ske, må jeg, da min nævnte søn er landmilitærpligtig, have Deres Høj- og Velbårenheds tilladelse dertil, og jeg beder underdanigt om nådigt at tillade denne min søn den ansøgte tilladelse til at begive sig til skolelærerseminariet, så at han i fremtiden ikke vil kunne komme på tale med hensyn til militærpligten.

Nis Jørgensen Langvad.

Ansøgningen er ikke dateret; derimod er svaret, som er skrevet på bagsiden af ansøgningen, forsynet med både nummer og underskrifter. Ligeledes skrevet på tysk, men her i dansk oversættelse.

68.

Ansøgeren tildeles hermed tilladelse til at besøge skolelærerseminariet i Lyngby i Jylland. Dog må han først forevise denne i Det Kgl. Ridefogederi og hos sin lægdsmand og ligeledes medbringe den anordnede attest på den årlige landmilitærsession.

Haderslebens Amthaus d. 12. jan. 1832

*A.D.P.
(sign)*

*Fremlagt i Ridefogedriet p Toftlund
den 20. februar 1832*

*Fremlagt i Baulund d. 5. januar
Anders Nissen Refslund
Lægdsmand over Syvende Lægd.*

Appendix 2

Vedrørende Matthias Langvads økonomi som lærer

Skolelærerens "Emolumenter" for skolelærerembedet i Tiislund:

1. Land til 2 Køer og 3 Læs Hø á 600-Pund samt 2 Læs Straa á 480 Pund.
2. 3 Tdr. Rug og 2 TDr. Byg
3. 24 Læs Mosetørv á 600 Stk.
4. 24 Rdl. Cour. i Skoleløn samt Halvdelen af Degnekaldets Indtægter.

Fortegnelse over Omkostningerne ved Skolevæsenet i Kamtrup Skoledistrikt for Aaret 1847.

1. Skolelærerens Pengeløn: 72 Rbd.
2. Skolelærerens Løn in Natura:
 - a) Korn: 50 $\frac{3}{4}$ Skpr. Rug og 12 Skpr. 2 $\frac{3}{4}$ Fdkr. Boghvedegryn.
 - b) Fourage: 3300 Pund Hø og 1920 Pund Halm.
 - c) Klyne: 1421 Ringler.
3. Kongelige Afgifter af Hus og Land: 4 Rbd.
4. Reparationer ved Skolen: 88 Rbd.

Skolelandets Dyrkning forrettes af Distriktets Gaardeiere og Haandarbejdet af de mindre Besiddere.

Kamtrup Skole d. 10de Decbr. 1847.
M. Langvad

Appendix 3

"De glade Minder fra min Barndom"

Skrevet i en stilebog af Nis Kristian Langvad (III.3)

Jeg husker ganske tydeligt, at der tæt ved Kamptrup Skole, hvor min Fader var Lærer, boede en mand, som jeg efter Egnens Dialekt kaldte Volle; hvad hans Stamnavn var, husker jeg ikke. Denne Volle syntes jeg ret godt om, og min hengivenhed for ham styrkedes endnu mere, da han en Dag, efter at være vendt hjem fra Heden, havde et lille Knippe Lyng med til mig, der var fuldt af de dejligste Revlinger. Omendskjønt jeg ikke rigtig fandt Smag i dem, morede jeg mig med dem i mange Dage, de havde den gode Egenskab, at de kunne trille, maaske en mindre god Egenskab for voxne Folk.

Umiddelbart efter min Faders Død udbrød Oprørskrigen 1848. Da min Moder ikke kunde blive boende i Skolen, leide hun en lille Leilighed i Harreby Kro, hvor jeg oplevede mange glade Timer. Jeg gik naturligvis inde i Kroen, hvor der var mere Adspredelse, end hos min syge Moder.

Igennem Harreby kom der mange tyske Tropper. Engang kom der en lille Flok ridende efter Ribe til; men da de ved Kroen fik Underretning om, at Ribe var besat af Danskere, gjorde de omkring og rede i fuldt Kariere den samme Vei, som de vare komne. Denne Omstændighed morede mig meget; thi jeg var en Dansker med Liv og Sjæl, havde en Træsabel og Do. Gevær og red hver Dag paa min Kiephest til Feldts mod Tydskerne.

Efter min Moders Død (*anm: 30/3 1849*) flyttede min Tante (*anm: Mette Marie Raben*), der opholdt sig hos os, med min Broder og mig til Stenderup. Da jeg kun var der et Aar, har jeg ingen særlige Barndomserindringer fra denne By.

Appendix 4

Om Laurits Jensen Smidts dagbog ved sønnesønnen Hans Schmidt

I indledningen skriver Hans Schmidt:

Det Billede, som "Laust Smej" tegner af sig selv viser en uhyre alsidig Mand; han var Bonde, Smed og Glaser (Glarmester); Han var ivrig Jæger, han spillede i sine unge Dage til Bryllupper og Dans. Han var en dygtig Handelsmand, han var ivrig Planter og podede Frugttræer for Folk. At han ogsaa havde aandelige Interesser i høj Grad, viser han ved trods den lange Vej at tage del i Møderne paa Skamlingsbanken i Fyrrerne, ved at holde Aviser og deltage i Valg og hvad der ellers rørte sig i Tiden.

Hans kone, Marie Kjerstine, født Jensen, var meget dygtig, men ogsaa tør og streng. Det har ikke været en let Post; hun har faaet 12 børn, de sad med en stor Gaard, og Manden var næsten aldrig hjemme.

Fra dagbogen citerer Hans Schmidt:

25/2 1838. Fastelavn. Ise fra Stenderup er her. Kom Fredag.

16/5 1840. Ise og M. Langvad kom med her hjem.

18/5 1840. I dag kjørte jeg Ise og Langvad paa Vejen til Aalkjær. (Anm.: Omtrent midt mellem Østerlindet og Stenderup).

5/9 1847. Vi var Kjørende i Kamtrup til Barselgilde (Anm: Formentlig for Carl Martin Langvad (III.4), som fødtes 2/7 1847 i Kamtrup).

26/9 1847. I Eftermiddag har Jens (anm: hans ældste søn) været kjørende med Mette Marie fra Kamtrup, som har været her nogle Dage.

Appendix 5

Anbefalinger i f.m. Valdemars ansøgning til embede som overlærer.

Han er en ualmindelig dygtig Skolemand, der nærer levende interesse for Skolens Forhold og passer sin Gerning med Flid og Omhu. Hans undervisning er præget af Grundighed, Klarhed og gennemtænkt Plan; han holder mønsterværdig Orden og Disciplin. Som viceinspektør har han vist fortrinlige evner til administrativt Arbejde, som han udfører med Akkuratelse, Forudseenhed og nøje Hensyntagen til Skolens økonomiske Vilkaar. Han har let ved at skaffe sig Overblik og besidder udpræget gode evner som Forhandlingsleder, hvilket bl.a. har givet sig til Kende under hans Virksomhed i en Aarrække som Formand for Esbjerg Lærerforening. Han er en loyal og behagelig Medarbejder, og han staar i et godt Forhold til de mange baade Børn og Voksne, hans Stilling bringer ham i Berøring med.

Jeg anser ham derfor for at være særdeles godt skikket til Ansættelse i et Overlærer- eller Skoleinspektørembede.

*J. C. Hartelius
(Skoledirektør)*

Hans undervisning er klar og grundig, præget af hans rige, alsidige Kundskabsfylde, der langt overgaar det almindelige. I pædagogisk henseende vil hans mangeaarige Erfaring som Mellem-skole- og Realskolelærer blive ham til stor nytte, hvis han faar den Stilling, han søger, og i Administrationsevne naar han i Dygtighed, i Omhyggelighed og i Samvittighedsfuldhed saa højt op, at man skal lede længe for at finde hans lige.

Da jeg tillige i Aarenes løb er kommet til at sætte overordentlig stor Pris paa ham som Menneske, kan jeg medgive ham min bedste Anbefaling.

H. M. Lorentzen, Overlærer. (Søborg)

Appendix 6

Skoledirektør Olaf Petersens mindeord ved Valdemar Langvads begravelse.

En Tak og et Farvel skal lyde fra det Skolevæsen, som Overlærer Langvad gennem en menneskealder viede sin Arbejdskraft. Hans Viden og Kundskaber var omfattende, han havde en utrættelig Flid og en ukuelig Energi og Udholdenhed. Han var retfærdig som Lærer med en streng Sans for Pligt og Orden. Overlærer Langvad satte Flid over alle andre Egenskaber, men var varsom i sin Dom. Han var grundmuret hæderlig, en god og ærlig Pædagog. Hans Person var ren og varmhjertet, intetsigende hans Lyder, men meget talende hans Dyder. Lærerne elskede og respekterede ham, og overfor Skolemyndighederne var han den korrekte og gennemloyale Skolemand. Hans minde vil leve længe i mange Sind.

Bilag 1

Ang. Lyngby Seminarium.

Uddrag fra Knud Sørensen: Severin Weiersøe – en landsbydegns historie. Gyldendal 2005.

Lyngby Seminarium var oprettet som et af de såkaldte præstegårdsseminariet, der i årene 1801-16 oprettedes otte af med det formål at afhjælpe den udtalte mangel på uddannede lærere på landet. Oprettelsen af seminarier var et led i de bestræbelser på at forbedre undervisningsforholdene, der kulminerede med skoleloven af 1814. Seminariet i Lyngby – og her er der tale om det Lyngby, der ligger i nærheden af Grenå – blev oprettet af sognepræsten Hans Peter Barfoed i medfør af kongelig resolution af 30. april 1813. Det var en resolution, der i detaljer fastlagde, hvordan uddannelsesstedet skulle indrettes og drives.

Forstander for seminariet var den til enhver tid værende sognepræst i Lyngby. Efter Barfoeds forflyttelse i 1822 blev embedet overtaget af Christian Plesner. *(Anm.: Han var altså forstander, da Matthias blev optaget)*

Der var ikke plads nok i selve præstegården, så der opførtes en særlig seminariebygning i tilknytning til den. Det maksimale elevantal pr. årgang var fastsat til 15 (Anm.: Matthias' årgang var dog på 24), og de skulle være mellem mellem 18 og 23 år og være af bondestanden, hvortil dog også regnedes degne- og skoleholdersønner fra landet.

Det fremgår også, at eleverne ikke skulle uddannes til lærde videnskabsmænd, men kun undervises i det, der ville være anvendeligt i en god landsbyskole. Dog skulle de også lære en slags jura i form af de vigtigste af de love, der angik almuen, og for at de på anden måde end som undervisere kunne gøre sig nyttige, fik de tillige undervisning i havedyrkning, herunder forædling af frugttræer, samt i nyere agerdyrkningsteorier.

Eleverne boede ikke på seminariet, men var som oftes indkvarteret hos bønder på egnen, og det hørte med til deres pligter som logerende at anlægge have og plante pil og andre træer, altså en slags praktik.

Ifølge skoleloven af 1814 skulle uddannelsen være treårig, men på grund af mangel på såvel lokaler som lærere gennemførtes uddannelsen på dette seminarium på to år. Kancelliet havde godt nok påtalt det, men valgte altså at se igennem fingrene med, at bestemmelserne ikke blev overholdt.

Indtil 1824 var seminariernes drift blevet finansieret af en såkaldt seminariefond, der fik midlerne gennem en afgift på præsteembederne, men ved en seminariereform i 1824 ophævedes fonden, og staten overtog finansieringen. Det medførte besparelser, hvorved over halvdelen af de eksisterende seminarier blev nedlagt, der indførtes brugerbetaling på 10 rigsdaler årligt pr. elev. Samtidig blev den såkaldte indbyrdes undervisning gjort til hovedfag på seminarierne.

Lyngby Seminarium overlevede sparerunden og blev først nedlagt i 1874.

Bilag 2

Dimittender fra Lyngby Seminarium 1833.

(24 Dimittender)

Nr	Dimittendernes Navne	Fødested	Aar	Hovedcharakter
220	Andreassen, Frands Peder	Skanderb. A	1813	m.d
221	Brahe-Christensen, Lars	Randers A	1813	m.d
222	Christensen, Hans Henrik	Ribe A	1814	udm.d
223	Handest, Christen	Randers A	1811	duelig
224	Herchind, Peder Sørensen	Aarhuus A	1813	m.d
225	Høberg, Christen Pedersen	Slesvig	1809	duelig
226	Jensen, Ole	Viborg A	1811	m.d
227	Jepsen, Christian Ludvig	Slesvig	1811	m.d
228	Kjelschow, Anders Peders.	Slesvig		m.d
229	Kjær, Matthias	Slesvig	1809	duelig
230	Kondrup, Chr. Andersen	Randers A	1813	bekvem
231	Kraiberg, Niels nocolai	Aarhuus By	1814	m.d
232	Langberg, Morten Frederik	Skanderb. A	1811	bekvem
233	Langvad, Matthias	Slesvig	1809	m.d
234	Mogensen, Rasmus	Aarhuus A	1810	duelig
235	Møller, Christian Anton	Grenaa	1814	duelig
236	Nielsen, Jens	Skanderb. A	1809	bekvem
237	Schmidt, Christen	Randers A	1811	duelig
238	Schrøver, Anders Peders.	Aarhuus A	1811	duelig
239	Therkildsen, Jeppe	Ribe A	1807	duelig
240	Therkildsen. Peder	Ribe A	1812	duelig
241	Thøgersen, Jens	Skanderb. A	1812	m.d
242	Westergaard, Niels Nielsen	Viborg A	1812	m.d
243	Yderik, Christen Chr.	Ribe A	1811	m.d

Bilag 3

”Extract af det specielle allernaadigste Reglement for det Kongelige Skolelærerseminarium i Lyngbye, af Dato 30 April 1813, for saavidt angaaer Seminaristernes Pligter, skulle de dimitterede Seminarrister, om de ei strax kunne befordres til faste Skolelærerembeder, dog være pligtige til at søge at øve sig i Skolebørns Undervisning, som Hielpelærere eller Omgangsskolelærere om Vinteren, hvor dertil maatte gives Leilighed; og kunne de i saa Fald om Sommeren ernære sig af Bondearbejde. Gives ingen Leilighed til Øvelse i Skoleundervisning paa førnævnte Maade, da maae Seminaristerne undervise private Folks Børn, dog saaledes, at de selv derved ikke fravænnedes deres tarvelige Bonde-Levemaade.”

Efter nogle bestemmelser om årlige indberetninger til seminariet (hvilke ikke findes i Landsarkivet i Viborg) og om pligt til havedyrkning og plantning, slutter reglementet således:

”Endskiøndt det strider mod Hensigten med Seminariets Oprettelse, at en Seminarist forlader Skolefaget, skal det dog ikke være ham ganske formeent, ifald der aabnes Vei for ham til bedre Lykke; men kommer nogen Seminarist i den Forfatning, at han ikke vil undervise Børn og ikke søge eller modtage noget Skolelærerembede, bør han strax anmelde det for Seminariets Direction, og derefter betale til Seminariets Kasse for den nydte Undervisning 150 Rbdl. Sølv, som samme kan beregnes at have kostet; ogsaa skal han, om han er yngre end 36 Aar, være pligtig til at udskrives til Krigstjenesten”

Efterkommere til Nis Jørgensen Langvad

- 1 Nis Jørgensen Langvad 1776 - 1861
 .. +Maren Mathiasdatter Nansen 1778 - 1845
 2 Mathias Langvad 1809 - 1848
 +Ise Raben 1804 - 1849
 3 Nis Kristian Langvad 1843 - 1912
 +Laura Kirstine Schmidt 1845 - 1887
 4 Valdemar Langvad 1875 - 1942
 +Emilie Ring Andersen 1882 - 1913
 5 Tage Langvad 1908 - 1993
 +Else Hemmingsen 1910 - 1998
 6 [2] Bjarne Langvad 1936 -
 +[1] Hanne Enkegaard 1939 -
 7 [3] Mette Langvad 1967 -
 7 [4] Lotte Langvad 1970 -
 +[5] Claus Hedegaard Andersen 1970 -
 8 [6] William Hedegaard Langvad 2000 -
 8 [7] Tanja Hedegaard Langvad 2004 -
 7 [8] Jeppe Langvad 1972 - 1975
 6 Bente Langvad 1933 -
 +Jens Voigt 1930 - 1996
 5 Vibeke Langvad 1911 - 1996
 +Victor Valdemar Landau Bloch 1912 - 1979
 5 Jørgen Ring Langvad 1913 - 1994
 +Aagot Blicher 1915 - 2006
 6 Birgit Langvad 1941 - 1985
 +Finn Ahlstrand 1929 -
 7 Anna Christine Ahlstrand (Lyd) 1969 -
 +Derek Richard Herbert Todd 1965 -
 8 Katja Ahlstrand Todd 2001 -
 8 Amanda Ahlstrand Todd 2005 -
 6 Peter Langvad 1943 -
 +Anne Margrethe Hansen 1945 -
 7 Jørgen Ring Langvad 1967 -
 +Pia Byrval 1972 -
 8 Julie Ring Langvad 2004 -
 8 Emilie Ring Langvad 2005 -
 7 Eva Langvad 1969 -
 +Mika Mesits 1965 -
 8 Ida Langvad 2001 -
 8 Emma Langvad 2002 -
 7 Anne Marie Langvad 1981 -
 +Casper Lawaetz 1980 -
 8 Noah Lawaetz 2008 -
 6 Jens Langvad 1945 -
 +Jette Torp, f. Schnipper 1948 -
 *2. Hustru til Valdemar Langvad:
 +Rasmine Eriksen 1889 - 1975
 5 Elise Langvad 1924 -
 4 Isa Marie Langvad 1877 - 1955
 +Rasmus Enkegaard 1867 - 1940
 5 Thorkild Enkegaard 1903 - 1970
 +Valborg Steinmüller 1905 - 1992

- 6 [1] Hanne Enkegaard 1939 -
- +[2] Bjarne Langvad 1936 -
- 7 [3] Mette Langvad 1967 -
- 7 [4] Lotte Langvad 1970 -
- +[5] Claus Hedegaard Andersen 1970 -
- 8 [6] William Hedegaard Langvad 2000 -
- 8 [7] Tanja Hedegaard Langvad 2004 -
- 7 [8] Jeppe Langvad 1972 - 1975
- 6 Grete Enkegaard 1941 -
- +Jens Peter Petersen 1940 - 1995
- 7 Kim Petersen 1967 - 1969
- 7 Dorte Petersen 1970 -
- +Steen Hager Nielsen 1969 -
- 8 Caroline Hager Petersen 1998 -
- 8 Andreas Hager Petersen 2002 -
- 7 Michael Petersen 1971 -
- +Frederikke Hecht-Nielsen 1974 -
- 8 Ida Hecht-Nielsen 2001 -
- 8 Maya Hecht-Nielsen 2003 -
- 5 Arne Enkegaard 1904 - 1987
- +Agnes Christine Nielsen 1906 - 1968
- 6 Ole Enkegaard 1934 -
- +Ulla Smith Hansen
- 7 Annie Enkegaard 1958 -
- *2. Hustru til Ole Enkegaard:
- +Käte Magna Kristensen 1942 -
- 7 Frank Torben Enkegaard 1961 -
- +Cornelia
- 8 Tobias Peter Enkegaard 1985 -
- 8 Alina Martha Enkegaard 1987 -
- *2. Hustru til Frank Torben Enkegaard:
- +Sandra Nicole Bosshard 1974 -
- 8 Mona Alina Enkegaard 2008 -
- 7 Grete Enkegaard 1968 -
- +Stefan Michael Knecht 1964 -
- 8 Jan Josef Knecht 1999 -
- 8 Tim Urs Knecht 2002 -
- 6 Torben Enkegaard 1936 - 2006
- 6 Bodil Enkegaard 1947 -
- +Abdelhaq Benjelloun 1937 -
- 7 Nabil Benjelloun 1970 -
- +Charlotte Birgitta Wessman 1967 -
- 8 Adam Aksel Benjelloun Wessman 1998 -
- 8 Gabriel Anders Benjelloun Wessman 2001 -
- 7 Samir Benjelloun 1974 -
- 5 Laura Enkegaard 1907 - 1975
- +Johannes Nicolaus Balmer 1912 - 2008
- 6 Finn Balmer 1938 - 2000
- 6 Eva Balmer 1941 -
- +Christian Thorup Christensen - 1981
- 7 Anne Balmer 1962 -
- *2. Ægtemand til Eva Balmer:
- +Leif Badino 1953 -
- 6 Per Balmer 1946 -

..... +Lone Kaster 1943 - 1989
..... 7 Ulla Balmer 1967 -
..... 8 Simon Balmer Åkerstrøm 1997 -
..... 8 Pernille Balmer Åkerstrøm 2000 -
..... 7 Michael Balmer 1971 -
..... 8 Celine Balmer 1998 -
..... 8 Jakob Balmer 2000 -
..... 7 Helle Balmer 1972 -
..... +Christian Johannesen
..... 8 Kathrine Balmer Johannessen 1995 -
..... 8 Frederik Balmer Johannessen 1997 -
..... 5 Frede Enkegaard 1911 - 1977
..... +Ingeborg Marie Elisabeth Arentoft 1915 - 2001
..... 6 Nils Peter Enkegaard 1942 -
..... +Kirsten Jensen 1947 -
..... 7 Sanne Enkegaard 1966 -
..... +Henrik Skovhave
..... 8 Laura Enkegaard Skovhave 1993 -
..... 8 Emma Skovhave Enkegaard 1997 -
..... 7 Rasmus Enkegaard 1971 -
..... +Henriette Lendler Olesen
..... 8 Oskar Lendler Enkegaard 1997 -
..... 8 Gustav Lendler Enkegaard 2000 -
..... *2. Hustru til Rasmus Enkegaard:
..... +Mette Marie Kristensen
..... 8 Alfred Enkegaard 2005 -
..... 7 Jonas Enkegaard 1976 -
..... 6 Margrethe Enkegaard 1947 -
..... +Kai Andersen 1943 -
..... 6 Erik Enkegaard 1949 -
..... +Britta Storm Rasmussen 1950 -
..... 7 Stinne Storm Enkegaard 1975 -
..... +Klaus Mikkelsen 1974 -
..... 8 Mads Storm-Mikkelsen 2006 -
..... 8 Nanna Storm-Mikkelsen 2008 -
..... 5 Rigmor Enkegaard 1912 - 1992
..... +Svend Uhd Jepsen 1914 - 1974
..... 6 Palle Uhd Jepsen 1941 -
..... +Helle Baden
..... 7 Lene Baden 1963 -
..... *2. Hustru til Palle Uhd Jepsen:
..... +Ingeborg Merete Siegumfeld Thaarup 1934 -
..... 7 Ida Thaarup Uhd Jepsen 1971 -
..... +Eduardo Salazar 1971 -
..... 8 Bjørk Salazar Uhd Jepsen 2000 -
..... 8 Siv Salazar Uhd Jepsen 2005 -
..... *3. Hustru til Palle Uhd Jepsen:
..... +Rosemary Anne Mason 1943 -
..... 6 Jens Jørgen Uhd Jepsen 1942 -
..... +Ruth Nielsen 1947 -
..... 7 Peter Uhd Jepsen 1969 -
..... +Ditte Louise Weldingh 1970 -
..... 8 Nanna Eline Uhd Weldingh 1996 -
..... 8 Freja Leonora Uhd Weldingh 1999 -

..... 8 Sigurd Nikolaj Uhd Weldingh 2006 -
..... 7 Rikke Uhd Jepsen 1972 -
..... +Kenn Svane Eriksen 1969 -
..... +Brian Agermose Hansen 1967 -
..... 8 Emma Svane Uhd Jepsen 1998 -
..... 8 Janus Svane Uhd Jepsen 2002 -
..... 6 Henrik Uhd Jepsen 1946 -
..... +Gerda Christiansen 1945 -
..... 7 Gitte Uhd Jepsen 1970 -
..... +Thomas Søgaard Sørensen
..... 8 Signe Søgaard Sørensen 2002 -
..... 8 Magnus Uhd Sørensen 2004 -
..... 7 Jane Uhd Jepsen 1973 -
..... +Jon Aars
..... 8 Ingeborg Aars 2005 -
..... 7 Jakob Uhd Jepsen 1978 -
..... *2. Hustru til Henrik Uhd Jepsen:
..... +Birgit Jensen Michelsen
..... 7 Sidsel Uhd Jepsen 1984 -
..... 6 Asger Uhd Jepsen 1951 - 2008
..... +Maja Føgh
..... 7 Kasper Uhd Jepsen 1978 -
..... *2. Hustru til Asger Uhd Jepsen:
..... +Marianne Eilenberger
..... 7 Andreas Eilenberger 1992 -
..... *3. Hustru til Asger Uhd Jepsen:
..... +Mette Grønlykke 1960 -
..... 6 Isa Marie Uhd Jepsen 1953 -
..... +Jens Mark 1953 - 2006
..... 7 Stine Mark 1980 -
..... 5 Aasta Enkegaard 1915 - 1998
..... +Gunnar Buus Jensen 1921 - 2002
..... 6 Lars Buus Jensen 1954 -
..... +Jannie Sauer 1952 -
..... 7 Emil Buus Jensen 1982 -
..... 7 Amalie Buus Jensen 1984 -
..... 7 Frederik Buus Jensen 1986 -
..... 6 Stig Buus Jensen 1956 - 1980
..... 4 Ejnar Mathias Langvad 1880 - 1940
..... +Anna Thora Andrea Posborg Christensen
..... 5 Arne Langvad 1908 - 1979
..... +Edith Olsen 1906 - 1970
..... 5 Elisabeth Langvad 1910 -
..... 4 Marie Kirstine Langvad 1881 - 1963
..... 4 Axel Laurids Langvad 1883 - 1948
..... +Sigrid Hoff-Svendsen 1887 - 1973
..... 5 Helga Langvad 1909 -
..... +Knud Vermehren 1890 -
..... 6 Kaj Vermehren 1936 -
..... +Kirsten Bjerg 1937 -
..... 6 Axel Vermehren
..... 5 Gudrun Langvad 1911 - 1971
..... 5 Henning Langvad 1913 -
..... 4 Karl Kristian Langvad 1885 - 1956

..... +Maren Kirstine Frandsen 1884 - 1964
 5 Ragnhild Kathrine Langvad 1915 - 1953
 5 Tove Marie Langvad 1916 -
 +Palle Josef Christensen 1915 -
 5 Aase Langvad 1927 -
 +Bent Lindestrøm 1930 - 1995
 6 Torsten Lindestrøm 1964 -
 +Lone Heiring Linde
 7 Amalie Lindestrøm 1994 -
 7 Avianya Lindestrøm 1996 -
 4 Helge Langvad 1887 -
 +Petra Oline Mathilde Henriksen 1881 -
 4 Aage Langvad 1887 - 1955
 *2. Hustru til Nis Kristian Langvad:
 +Arentsine Petersen 1845 - 1904
 3 Carl Martin Langvad 1847 - 1890
 2 Ane Langvad 1805 - 1827
 2 Jørgen Nissen Langvad 1807 -
 +Kirsten Andersen 1816 -
 3 Morten Mathias Langvad 1851 -
 3 Marie Christiane Langvad 1854 -
 2 Anna Marie Langvad 1812 -
 2 Maria Elisabeth Langvad 1814 -
 +Hans Jørgen Petersen Brink
 2 Mette Marie Langvad 1817 - 1850
 +Peder Chistian Hansen 1812 -
 2 Walborg Langvad 1820 -
 +Hans Holm
 *2. Ægteemand til Walborg Langvad:
 +Benned Bennedsen 1801 -